

Alkuel. o. 29/22.1.1996

Kristiinankaupunki Dagsmark Rävåsen

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Vesa Laulumaa 1995

Sisällys

Arkistotietoja	2
Johdanto	3
Tutkimusmenetelmät	3
Kaivauspaikan sijainti ja topografia	3
Tutkimustulokset	4
Alue 1	4
Alue 2	8
Alue 3	10
Alue 4	10
Alue 5	12
Koeoja	13
Koekuopat	14
Seulalöydöt	15
Irtolöydöt	16
Yhteenveto	16
Luettelo kaivauskuvista	17
Luettelo esinekuvista	19
Kuvataulut	20-31
Yleiskartta, mk 1:1000, A4	32
Vaaituskartta, alue 1, pinta- ja pohjaluvut, mk 1:100, A4	33
Vaaituskartta, alue 1, taso 0, mk 1:100, A4	34
Kopio tasokartasta, alue 1, taso 1, mk 1:50, A3	35
Kopio tasokartasta, alue 1, taso 2, mk 1:50, A3	36
Tasokartta, alue 1, taso 3, mk 1:50, A4	37
Tasokartta, alue 1, taso 4, mk 1:50, A4	38
Profiilikartta, alue 1, mk 1:25, A4	39
Vaaituskartta, alue 2, pinta- ja pohjaluvut mk 1:100, A4	40
Vaaituskartta, alue 2, taso 0, mk 1:100, A4	41
Tasokartta, alue 2, taso 1, mk 1:50, A4	42
Tasokartta, alue 2, taso 2, mk 1:50, A4	43
Vaaitus- ja tasokartta, alue 4, pinta- ja pohja- luvut sekä tasot 1-2, mmk 1:50, A4	44
Vaaituskartta, alueet 3, 5 ja koeoja, pinta- ja pohjaluvut, mk 1:100, A4	45
Peruskarttaote	46
GT-karttaote	47

Arkistotietoja

KUNTA: Kristiinankaupunki
KYLÄ: Dagsmark
KOHDE: Rävåsen
TILA: Kettukangas 1:127
MAANOMISTAJA: Kristiinanseudun kuljetus- ja maanrakennus Oy, Timo Uusitalo,
Kristiinantie 20, 64350 Karijoki. Puh. 962-80516

SIJAINTI: PK 1232 11 DAGSMARK, v. 1986.
x = 6904 76 - 90
y = 537 64 - 94
z = 48.50 - 55.00

AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET:

Tarkastus Päivi Kankkunen v. 1993; Koekaivaus Simo Vanhatalo v. 1994

AIKAISEMMAT LÖYDÖT:

KM 28005:1-23 (v. 1993); KM 28659:1-569 (v. 1994)

KERTOMUKSEN LIITTEET:

Löydöt: KM 28863:1-1753.
Diat: kaivauskuvat 32953-87, esinekuvat 33815-29.
Negatiivit: kaivauskuvat f. 101474-527, esinekuvat f. 102719-33.
Kartat: ks. sisällysluettelo.

Johdanto

Vuoden 1994 koekaivausten tuloksena todettiin, että kaivauksia Rävåsenilla on jatkettava, koska kyseessä on laaja-alainen ja löytöaineistoltaan monipuolinen kohde, joka on välittömässä vaarassa soranoton takia. Vuoden 1995 kaivausten tarkoituksena oli tehdä kaivauksia sorakuopan reuna-alueiden läheisyydessä, jotta voitaisiin vapauttaa lisää maata soranottoon.

Kristiinankaupunki palkkasi kaivajiksi kahdeksan paikallista 4H-kerholaista, joiden ohella kaivauksilla työskenteli päivittäin vaihteleva määrä (1-6 kpl) arkeologian harrastajia. Museoviraston puolelta kohde sisällytettiin koekaivausryhmä I:n ohjelmaan. Kaivauksenjohtajana toimi FK Vesa Laulumaa ja piirtäjänä FK Tapio Suhonen, lisäksi kaivauksiin osallistuivat museoviraston arkeologian osaston vakinaisesta henkilökunnasta yli-intendentti Paula Purhonen (1 viikko) ja tutkija Mirja Miettinen (2 vkoa). Kaivaukset suoritettiin 5. - 30.6.1995 kauniin sään vallitessa.

Kaivauspaikan sijainti ja topografia

Kohde sijaitsee n. 18 km itäkaakkoon Kristiinankaupungin kirkosta Rävåsen-nimisen (suom. Kettukangas) harjun koillisosassa. Muissa suunnissa harjua ympäröi Lapvåärtingjoki, mutta etelään alue jatkuu pienten soiden täplittämänä harjumuodostelmana (ks. peruskarttaote, s. 45). Muinoin Rävåsen on ensin ollut saarena mereen laskevan joen suulla (n. 55 m mpy), myöhemmin se on kuroutunut merenlahteen pistäväksi niemeksi (n. 50 m mpy).

Tutkimusalueen hallitseva piirre on suuri sorakuoppa, joka ympäröi muinaisjäätösalueetta koko sen pohjoisosan leveydeltä, lisäksi tutkimusalueen keskellä on kaksi pienempää sorakuoppaa (ks. yleiskartta s. 31). Alueen metsä on hakattu pois reilun hehtaarin alalta ja pintamaa on suurimmaksi osaksi poistettu kauhakuormajalla. Kasvillisuudeltaan alue on kuivaa mäntykangasta, joka harjun alaosassa tutkimusalueen ulkopuolella muuttuu asteittain suoksi.

Tutkimusmenetelmät

Kaivauksilla käytettiin samaa koordinaatistoa kuin v. 1994 koekaivauksilla. Aluksi rajattiin kaksi kaivausalueetta: alue 1 ($x=230-240$, $y=482-490$) ja alue 2 ($x=193-200$, $y=517-527$), joista alue 1 oli laajennusta edellisen vuoden runsaslöytöiselle koeajalle (löytöinä mm. Suomen mantereen puolella harvinaista kalanruotokoristeista ruotsalaista kuoppakeramiikkaa). Tasokaivaus tehtiin 10 cm kerroksissa ja löydöt otettiin talteen neliömetrin ruuduissa.

Alueella 1 havaittiin pintamaan siistimisen jälkeen painanne, joka vaikutti mahdolliselta asuinpainanteelta ja se kaivettiin pohjois-eteläsuuntaisessa profiilissa. Alue 2 valittiin, koska maa oli sen kohdalla voimakkaasti värjäytynyttä ja edellisen vuoden koekuopitus antoi viitteitä, että sieltä olisi odotettavissa runsaasti löytöjä.

Alueitten 1 ja 2 kaivausten loppupuolella saatiin maanomistajalta kuulla, että hän haluaisi vapautettavaksi osan alueen pohjoisimmasta nurkkauksesta, koska siellä sora oli sopivampaa hänen tarkoituksiinsa. Pintapöimintöjen perusteella alue ei ollut aiemmin vaikuttanut kovin runsaslöytöiseltä, mutta sinne päätettiin tehdä kuitenkin koekuopitus, jotta asiasta voitaisiin varmistua. Aiemmista arveluista huolimatta alueelta tuli löytöjä odottamattoman paljon ja jatkotoimenpiteenä avattiin koekuopituksen perusteella kolme kaivausalueetta: alue 3 ($x=285-287$, $y=510-516$), alue 4 ($x=283-285$,

y=524-530) ja alue 5 (x=275-280, y=500-502). Alueet 3 ja 5 osoittautuivat melko puhtaiksi ja vähälöytöisiksi, mutta alueelta 4 tuli esiin selvä likamaakerros.

Tasokaivausten (yht. 209 m²) ja koekuopituksen (22 koekuoppaa) lisäksi alueella seulottiin irtomaakasoja neljässä eri kohtaa (seulat 1-4).

Tutkimustulokset

Seuraavassa esitän kaivauksissa tehdyt havainnot alueittain ja tasoittain sekä niihin liittyvät löydöt taulukkomuodossa.

Alue 1 (230-240/482-490, korkeus n. 53,28-54,27 m mpy)

Alue 1 oli laajennusta edellisen vuoden koeojalle. Kun alue puhdistettiin turpeesta ja irtohiekkasta, joka siihen oli pintakuorinnan seurauksena kasautunut, havaittiin sen keskellä kuopanne (ks. f. 101474-76, s.20), joka oli läpimitaltaan n. 5 m. Kyseessä saattoi olla asuinkuopanne ja sen muodon selville saamiseksi se päätettiin kaivaa profiilissa (ks. f. 101515-16, s.24). Profiili vedettiin linjalle 230-240/485. Metrin levyisen profiilivallin länsipuolinen alue (alue 1:1) kaivettiin ensin ja sitten itäpuolinen alue (1:2).

Alue 1:1

1. taso (ks. f. 101480, s. 31)

Ruutujen 230-232/482 kohdalla varsinkin niiden länsilaidalla oli voimakasta punertavaa likamaata sekä paikoitellen punaiseksi palanutta hiekkaa. Ruudun 230/482 keskellä oli näkyvissä noki/hiililäikkä. Em. ilmiöt liittyivät edellisen vuoden koeojan eteläpäässä havaittuihin voimakkaisiin likamaa-alueisiin. Alueen pohjoisosassa lähinnä ruutujen 236-239/482 kohdalla oli heikkoa punertavaa likaa sekä ruskeaa/ruosteista hiekkaa. Kuopanteen kohdalla (r. 234-236/483-484) oli enimmäkseen vielä sekoittuneen näköistä huuhtoutumiskerrosta ja ruosteista hiekkaa.

2. taso (ks. f. 101493, s.31)

Voimakas punertava likamaa jatkui yhä alueen länsilaidassa ruutujen 230-232/482 kohdalla, ruudun 232/482 kohdalla oli myös aika lailla noensekaista likaa. Ruuduissa oli myös palanutta hiekkaa.

Likamaa heikkeni selvästi pohjoispäätä kohden ja pohjoisin ruuturivi oli jo puhdasta ruskeaa hiekkaa. Kuopanteen kohdalla hahmottui heikko punertavan likamaan alue. Mainittakoon, että kalanruotokuvioista keramiikkaa tuli esiin kerroksesta 2 ruudun 239/482 pohjoislaidasta puhtaasta hiekkasta

3. taso (ks. f. 101504, s.31)

Voimakas punertava lika loppui alueen länsilaidalla ruutujen 482/230-232 kohdalla. Samalla punertavan ja harmaan likamaan alue kuopanteen kohdalla ja hieman sen eteläpuolella tuli selkeästi näkyviin. Oli havaittavissa, että edellisen vuoden likamaa-alueet joihin em. länsilaidan likamaat kuuluivat näyttävät olevan erillään kuopanteeseen liittyvästä likamaa-keskittymästä. Kerroksen 3 löydöistä on syytä mainita meripihkakoru sekä meripihkakappale, joka on ilmeisesti raaka-ainekappale. Alueen pohjoisosan ruudut olivat puhtaat.

4. taso (ks. f. 101508, s.31)

Alueen etelä- ja pohjoispäät olivat puhtaita. Likamaa-alue keskittyi kuopanteen kohdalle (r. 233-236/483-484). Samassa kohdin tuli esiin varsin tiheä kivikko, joka ei kuitenkaan muodostanut raken-

teita, kysymyksessä lienee muinainen rantakivikko, koska ilmiö oli havaittavissa samalla vyöhykkeellä myös edellisenä vuonna.

5. ja 6. taso

Näissä tasoissa kaivettiin vain ne ruudut, joissa oli havaittavissa likamaata (ks. vaaituskartta s.33). Lisäksi syvennettiin profiilin 230-240/485 sivustaa, että profiilin dokumentointi helpottuisi. Tasossa 5 ruudussa 232/484 osittain 232/483 puolella oli vielä nähtävissä noensekaista likaa ja punaiseksi palanutta hiekkaa. Tasossa 6 likamaaläikät olivat jo pieniä ja ne kaivettiin suoraan pohjaan noin tasoon 7 asti. Tasoissa ei ollut dokumentoitavaa.

Alue 1:2

1. taso (ks. f. 101511, s.22)

Alue oli vielä sotkuinen, enimmäkseen huuhtoutuneen ja ruskean hiekan sekainen.

2. taso (ks. f. 101517, s.22)

Likamaa-alue keskittyi lähinnä kuopanteen kohdalle ja sen itäpuolelle, alueen etelä- ja pohjoispäät olivat melko puhtaat. Likamaa-alueet koostuivat lähinnä punertavasta ja heikosta harmaasta liasta, jotka kuitenkin olivat selvästi heikompia kuin alueella 1:1.

Myöskään tällä puoliskolla ei tullut rakenteita esille. Löytöjä alueelta 1:2 tuli huomattavasti vähemmän kuin alueelta 1:1.

Yhteenvedo alueen 1 havainnoista

Alueen keskellä ollutta kuopannetta ei voitu varmuudella osoittaa asuinkuopanteeksi, vaikka on toki mahdollista, että sellainen oli kyseessä. Paikallinen arkeologian harrastaja Lars Ålgars muistelee, että kuoritun alueen pohjoislaidassa olisi ollut ennen kuorimista nähtävissä kolme vierekkäistä kuopannetta. Edellisen vuoden runsaslöytöinen koeoja sattui Ålgarsin mukaan myös mahdollisen kuopanteen kohdalle. Lisäksi sitä seikkaa, että kysymyksessä olisi asuinkuopanne puoltaa myös likamaa-alueiden keskittyminen sen keskelle. Mitään asumukseen viittaavia rakenteita siitä ei kuitenkaan tullut esille eikä minkäänlaista ehjää tulisijaa, vaikkakin noensekaista likamaata ja palaneita, rapautuneita kiviä löytyi varsinkin kolmesta ensimmäisestä kerroksesta. Kuopanteen sijoittuminen juuri pienen terassin taitteen kohdalle, jossa on muinainen rantakivikko aiheuttaa myös epäilyjä siitä, onko kyseessä kuitenkin varsinainen asuinpainanne. Samantyyppisiä painanteita löytyy lähimetsästä muutamia muitakin, joten ehkä niitä tutkimalla voidaan saada vertailukohtia.

HUOM! Alueen 1 eteläpuolelle paalutettiin itä-länsi -suuntainen koeoja (r. 228-229/470-483), mutta siitä ehdittiin kaivaa vain 4m² (r. 228-229/480-483), koska kaivauksen painopiste täytyi aiemmin mainituista syistä siirtää alueille 3-5. Lisäksi on syytä mainita, että alueen 1 ja edellisen vuoden koeojan väliin jäi 4m² aluksi kaivamatta, mutta ne kaivettiin tasottain myöhemmin, ruutuja ei piirretty.

Alueen 1 löydöt kerroksittain

Laji	1. krs		2. krs		3. krs		4. krs		5. krs		6. krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajaineisto														
Hioimen katkelmia	4	445	2	140	1	27							7	612
Hioin	2	375	1	359									3	734
Iskukiven katkelmia					1	31							1	31
Kiviesine	1	12											1	12
Kivilaji-iskoksia	146	2038,5	63	489	63	364	16	473	6	45			294	3409,5
Liuskekaavin											1	7	1	7
Nuolenkärjen katkelma	1	1											1	1
Reikäkiven teelmä	1	109											1	109
Siimanpaino	1	10											1	10
Taltoa	3	55	1	100	1	39							5	194
Saviastian palat ja saviesineet														
Saviastian paloja	1527	1046,8	1031	893,5	547	479,7	99	88,4	29	21,9	3	6	3236	2536,3
Saviastian ponttipaloja	9	38	4	19									13	57
Saviastian reuna- tai ponttipala			1	10									1	10
Saviastian reunapaloja	41	135	22	115	10	41	1	2					74	293
Saviesineen paloja?	1	4	1	5									2	9
Kvartsiaineisto														
Kvartsi-iskoksia	1359	5608	1133	4564	594	2297	190	523	45	128	6	23	3327	13143
Kvartsisine	6	26			3	18	1	8					10	52
Kvartsiitti-iskoksia	5	48	4	25			1	73					10	146
Kvartsiikaavin	3	19	6	46									9	65
Kvartsiytimiä	29	999	48	1873	13	191	6	174	2	18			98	3255
Retusoitu iskos			1	2	2	3,8							3	5,8
Muu löytöaineisto														
Meripihkaa					1	5							1	5
Meripihkakorun paloja					12	3							12	3
Palanutta luuta	661	179,3	1388	297,8	788	196,9	262	68,7	66	18	5	1,2	3170	761,9
Palanutta savea	2	1,5											2	1,5
Punamultakokkareita	1	1	2	1,5			2	2					5	4,5
Yhteensä	3803	11150,1	3711	8939,8	2036	3696,4	578	1412,1	148	230,9	15	37,2	10288	25467,5

Kiviesineet

Alueelta 1 löydettiin seuraavanlaista kiviesineistöä. Piistä tehdyn nuolenkärjen katkelma (KM 28863:78, ks. f. 102726, s.28), liuskeesta tehty pitkänomainen siimanpaino (KM 28863:257, ks. f. 102724, s.27), jossa on varttamisurat molemmissa päissä, kolme taltoa (KM 28863:58, 356, 720, ks. f. 102719, s. 26), joista yksi on pieni ja hyväkuntoinen vihertävästä liuskeesta valmistettu kourutaltoa (KM 28862:235, ks. f. 102720, s.26), sekä reikäkiven teelmä (KM 28863:308, ks. f. 102722, s.29). Kivilaji-iskoksia löytyi myös runsaasti, ne ovat suurimmaksi osaksi ruskehtavaa ja harmaata porfyriittia, joukossa myös vaaleanruskeata ja punertavan hiekkakiveä ja liusketta.

Keramiikka

Saviastian paloja löytyi varsinkin alueelta 1:1. Paloista oli erotettavissa ainakin seuraavat ryhmät.

1. Itäruotsalainen kuoppakeramiikka. Tätä voidaan pitää merkittävimpänä ryhmänä; sen kalanruotoakoristeisia paloja löytyi alueelta 15 kpl (142,4g), joista 4 reunapalaa (KM 28863:415, 420, 370, 1691, ks. f. 102728s, s.30). Kaikki palat ovat ilmeisesti samasta astiasta, jonka reuna on suora mutta kaulaosassa on selvä profilointi. Sisäpuolella astiaa kiertää kuopparivi taitteen ja reunan vä-

lisellä vyöhykkeellä. Sekoite on hienoa kivimurskaa/hiekkaa sekä joukossa ilmeisesti myös hieman orgaanisia aineita, jonka johdosta rakenne on hieman huokoinen.

2. Kampaleimakoristeinen keramiikka. Leimat ovat harvapykäläisiä ja lyhyitä, astian suuosa on hieman sisäänpäin paksunnettu, sekoitteena on hiekkaa/kivimurskaa ja orgaanisia aineita. Saviaines on haurasta ja se lohkeilee 'liuskeisesti'. Tarkka tyyppitys on vaikeaa, mahdollisesti se kuuluu Pyheensillan vaiheeseen.
3. Lovikoristeinen, asbestisekoitteinen keramiikka (mm. KM 28863:78, ks. f. 102731, s. 30) Mahdollisesti se kuuluu Kierikin ryhmään. Asbestia käytetty ensisijaisesti paloina, kuin ohuina suikaleina.
4. Rengaspainannekoristeinen keramiikka. Saviaines on tiivistä, lähes sekoitteetonta.
5. Kynsipainannekoristeinen keramiikka. Sekoitteena on hiekkaa ja kivimurskaa. Rakenne on tiivis.
6. Uurrekoristeinen keramiikka. Sekoitteena hiekkaa/kivimurskaa. Rakenne tiivis.
7. Pistekoristeinen keramiikka. Palat ovat peräisin pienistä kupeista.
8. Koristelematon suorareunainen keramiikka. Sekoitteena on hieman orgaanista ainesta sekä hienoa hiekkaa. Rakenne on tiivis.
9. Erittäin hauras koristelematon keramiikka. Paloja ei onnistuttu saamaan talteen kuin hyvin pieninä kappaleina. Voi mahdollisesti kuulua ryhmään 2.
10. Epämääräistä, koristelematonta keramiikkaa. Monet palat mutta ei välttämättä kaikkia voi sisällyttää em. ryhmiin.

Muu löytöaineisto

Muusta löytöaineistosta voi mainita meripihkakorun (KM 28863:674), joka on 12 osaan murentunut nelisivuinen riipuskoru, johon porattu reikä keskelle, lisäksi löytyi muotoilemattoman näköinen meripihkan pala (KM 28863:678, ks. f. 102727. s.26), joka on todennäköisesti raaka-ainekappale.

Kvartsiesineitä löytyi vähän (32 kpl) suhteessa kvartsi-iskosten (3327 kpl) ja -ydinten (98 kpl) määrään. Kvartsi on laadultaan enimmäkseen heikkoa.

Lisäksi alueen 1 vieressä olleesta pintakuoritusta maakasasta ja sen alla olleesta maasta seulottiin (seula nro 1 löytöluettelossa) seuraavat löydöt, jotka liittynevät alueen 1 löytöihin.

Seulasta löytynyt nuolenkärjen katkelma oli keller-tävän ruskeaa piitä (KM 28863:1684, ks. f.102726, s.28), tasataltan katkelma liusketta (KM 28863:1685, ks. f. 102723, s.27) ja hioin oli pitkä liuskehioin. Seulasta tulleet saviastian palat kuuluivat kaikki johonkin em. ryhmistä, lukuunottamatta pienien pistekoristeisten astioiden reunapaloja (KM 28863:1689 ja 1690, ks. f. 102730, s.30). Mielenkiintoisin seulasta tullut löytö oli savinappi (KM 28863:1687, paino 7g, koko 27x22x14 mm, f. 102733, ks. s.30). Se on muodoltaan ja poikkileikkaukseltaan soikea ja siihen on tehty pitkittäissuunnassa reikä. Saviaines on hienoa, lähes sekoitteetonta. Rakenne tiivis. Muodoltaan nappi muistuttaa ns. v-porauksellisia meripihkanappeja ja napin malli lieneekin niistä peräisin. Vastaavan näköinen saviesineen pala löytyi alueelta 1 normaalissa tasokaivauksessa, mutta se on lohjennut toiselta puolelta eikä siinä voi havaita reikää. Seulasta löytyneet saviesineen palat ovat peräisin esineistä, joita on vaikea määrittellä.

Seulan 1 löydöt		
Laatu	kpl	g
Kivilajiaineisto		
Nuolenkärjen katkelma	1	1
Taltan katkelma	1	6
Hioin	1	23
Kivilaji-iskoksia	13	105
Saviastian palat ja saviesineet		
Savinappi	1	7
Saviesineen paloja?	7	15
Saviastian reunapaloja	9	20
Saviastian paloja	105	102
Kvartsiaineisto		
Kvartsiytimiä	17	378
Kvartsi-iskoksia	723	1909
Kvartsiitti-iskoksia	2	9
Muu löytöaineisto		
Savitivistettä?	9	14
Palanutta luuta	389	171
Yhteensä	1278	2760

Alue 2 (ruudut 193-200/517-527, korkeus 53,69-54,16 m mpy)

1. taso (ks. f. 101488, s.21)

Alueella oli kaksi selvää punertavan likamaan keskittymää: toinen oli alueen luoteisnurkassa ruutujen 196-198/517 ja 198/519 alueella, toinen likamaa-alue ulottui ruudusta 196/523 viistosti kaakkoon kaivausalueen laitaan saakka (ks. f. 101491, s.21). Varsinkin ruudun 196/523 kohdalla oli erityisen voimakasta noen ja punertavan lian sekaista hiekkaa. Ruudussa 198/517 oli myös rykelmä hajallaan olevia palaneita kiviä, mutta ei hiiltä/nokea, kyseessä on mahdollisesti hajonnut ja huuhtoutunut liesi.

Saviläikkä (ks. f. 101499, s.21) ruudun 193/519 kohdalla herätti runsaasti ihmettelyä, mutta paljastui soranottajan koekuopaksi, jossa alempana maaperässä oleva savikerros oli jäänyt kuoppaa täytettäessä päällimmäiseksi.

2. taso (ks. f. 101497, s.21)

Alue oli jo aika puhdas, pieniä likamaa-alueita ja palaneen hiekan alueita näkyi siellä täällä. Ainoa voimakas likaläikkä oli ruudussa 197/522, josta se jatkuu ja heikkenee alueen kaakkoisnurkkaa kohden.

Alueelta 2 tuli löytöjä vähemmän kuin oli odotettu. Päällepäin likamaa-alueet vaikuttivat varsin vahvoilta, mutta jo toisessa tasossa ne olivat kutistuneet varsin pieniksi ja ajan säästämiseksi alue kaivettiin vain paikoitellen tasoon 3. jonka jälkeen alue tarkastettiin lapiolla ja seulalla.

Alueen 2 löydöt kerroksittain												
Laji	pinta krs		1. krs		2. krs		3. krs		4. krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajiaineisto												
Hioimen katkelma	1	124									1	124
Kiviesineen katkelma					1	12					1	12
Kivilaji-iskoksia	5	31	14	201	5	25	1	1			25	258
Liuskekaavin			1	10							1	10
Liuskeydin			1	40							1	40
Nuolenkärjen katkelma			1	3							1	3
Porfyriittikaavin			1	6							1	6
Taltoa?					1	22					1	22
Kvartslaineisto												
Kvartsi-iskoksia	85	737	353	1989,8	201	633,3	20	111			659	3471,1
Kvartsiesine			1	10							1	10
Kvartsiitti-iskoksia			1	48							1	48
Kvartsikaavin			1	6	1	18					2	24
Kvartsiytimiä			34	1525	8	341	1	8			43	1874
Saviastian palat ja saviesineet												
Saviastian paloja	10	14	124	83,8	213	95,7	5	2,2			352	195,7
Saviastian ponttipaloja			1	3							1	3
Saviastian reunapaloja			1	2	5	5					6	7
Muu aineisto												
Palanutta luuta	49	14	258	83,9	253	58	10	2,3	1	2	571	160,2
Yhteensä	150	921	794	4014,5	692	1210	37	124,5	1	2	1668	6268

Kuten edellä jo mainittiin, jäivät löydöt alueelta 2 odotettua vähäisemmiksi, vaikka päällepäin likamaa-alueet vaikuttivat hyvinkin lupaavilta. Kiviesineistöä alueelta löytyi niukasti: piistä tehdyn nuolenkärjen katkelma, hioimen katkelma ja hiekkakivestä valmistettu talttamainen esine. Saviastian paloista suurin osa on haurasta, hiekka/kivimurskasekoitteista keramiikkaa. Muutamissa näistä paloista on koristeena heikkoja kampaleimapainanteita. Parissa reunapalassa on nähtävissä hieman sisäänpäin paksunnettu reunaosa. Kyseessä on ilmeisesti sama tyyppi kuin alueen 1 kampaleimakoristeinen keramiikka. Lisäksi alueelta löytyi pari pienistä astioista peräisin olevaa palaa, joista toisessa on koristeena pieniä kuoppia ja toisessa hyvin pienistä puolikuun muotoisista pisteistä koostuvia rivejä. Suurin osa saviastian paloista on kuitenkin koristelemattomia ja kuuluvat sekoitteen ja rakenteensa puolesta em. kampaleimoin koristeltuun keramiikkaan.

Alue 3 (r. 285-286/510-515, korkeus 48,77-48,99 m mpy)

Alue 3 oli melko puhdas ja vähälöytöinen. Ainoa ilmiö oli ruudun 285/512 läpi etelä-pohjois -suunnassa kulkenut n. ½ m leveä punertavan likamaan alue joka oli näkyvissä tasoissa 1 ja 2. Muu osa alueesta oli soransekaisista hiekkaa.

Alueen 3 löydöt kerroksittain								
Laji	1. krs		2. krs		3. krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajiaineisto								
Kivilaji-iskoksia	2	13	1	5			3	18
Saviastian palat								
Saviastian paloja	12	7	56	76			68	83
Saviastian	1	5	5	16			6	21
Kvartsiaineisto								
Kvartsi-iskoksia	72	282	44	160	7	29	123	471
Kvartsiesine	1	6			1	2	2	8
Kvartsiytimiä	1	5	1	34			2	39
Muu aineisto								
Palanutta luuta	6	1,1					6	1,1
Yhteensä	95	319,1	107	291	8	31	210	641,1

Koristeltuja saviastian paloja ei löytynyt yhtään, koristelemattomat ovat lähinnä kahdenlaisia:

1. Hiekka/kivimurska -sekoitteinen, pinnaltaan ”hiekkapaperimainen” keramiikka. Tätä löytyi myös muutama reunapala. Reunaosa on muodoltaan suora, hieman ylöspäin kapeneva.
2. Paksu, hauras ja ”liuskemainen” keramiikka. Muistuttaa koostumukseltaan alueiden 1 ja 2 kam-paleimakoristeista keramiikkaa ja alueen 4 siksak-koristeista keramiikkaa.

Muussa aineistossa ei ole mitään erikseen mainittavaa.

Alue 4 (r. 283-284/524-529, korkeus 49,23-49,74 m mpy)

-HUOM! alueen 4 pohjoispuolelle tehtiin alunperin koekuoppa nro 22, jossa voimakas harmaa noen-sekainen lika ulottui n. 30-50 cm syvyyteen. Koekuopan löytöjen ja likamaahavaintojen johdosta avattiin alue 4 sorakuopan reunan tuntumaan.

1. taso (ks. f. 101518, s.23)

Alueen länsipäässä oli punertavan lian ja noen sekaista likamaata ruudussa 283/524-525 alueella, alueen itä oli puhdas.

2.-3. taso (ks. f. 101520-21, s.23)

Alueen länsipäässä oli yhä voimakasta lika- ja nokimaata seassa hiilenmuruja (otettu hiilinäyte KM 1753), joka vähenee 3. tasoon tultaessa. Itäpää puhdas. Löytöjä tuli vielä kerroksesta 3, mutta ei sen jälkeen. Likamaaläikät kaivettiin pohjaan n. tasoon 4 saakka, poikkeuksena likaläikkä ruudussa 283/525, joka ulottui n. 60 cm syvyyteen.

Alueen 4 löydöt kerroksittain								
Laji	1. krs		2. krs		3. krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajiaineisto								
Hioimen katkelma	1	107	1	230			2	337
Kiviesine					1	9	1	9
Kiviesineen katkelma	1	3	2	4			3	7
Kivilaji-iskoksia	18	86		142	26	308	54	536
Kivilajiydin					1	89	1	89
Nuolenkärjen katkelma	1	4					1	4
Siimanpainon katkelma			1	7			1	7
Kvartsiaineisto								
Kvartsi-iskoksia	525	1695	276	786	286	827	1087	3308
Kvartsiitti-iskoksia	1	34			1	3	2	37
Kvartsiikaavin	1	13					1	13
Kvartsiytimiä	20	348	15	652	8	247	43	1247
Retusoitu iskos	3	9					3	9
Saviastian palat								
Saviastian paloja	49	66,3	84	84,5	164	105	297	255,8
Saviastian reunapaloja	3	14	5	37	8	15	16	66
Muu aineisto								
Palanutta luuta	81	19,1	96	18,7	103	24,3	280	62,1
Palanutta savea	3	4			1	3	4	7
Yhteensä	707	2402,4	490	1961,2	599	1630,3	1796	5993,9

Alueen 4 kiviesineistöön on yhdistettävissä myös koekuopan nro 22 runsaat löydöt (ks. taulukko s.14). Alueen ja koekuopan kiviesinelöytöihin lukeutuvat kaksi sädekiviliuskeista, pitkänomaista Pyheensillan tyyppiin kuuluvaa nuolenkärjen katkelmaa (KM 28863:1276, 1662, ks. f. 102725, s.28) ja yksi teelmä (KM 28863:1669, ks. f. 102723, s.27), kaksi pientä talttaa (KM 28863:1663,1664, ks. f. 102723, s.27), seitsemän kiviesineen katkelmaa ja litteän reiällisen siimanpainon katkelma (KM 28863:1325, ks. f. 102724, s.27).

Saviastian paloja löytyi ainakin viidestä eri astiasta:

1. Hiekka/kivimurska -sekoitteinen, pinnaltaan ”hiekkapaperimainen” keramiikka. Reunaosa on muodoltaan suora, hieman ylöspäin kapeneva. Kahdessa palassa on nähtävissä, että astian sisäpuolella seinämä kaartuu voimakkaasti pari-kolme senttimetriä reunan alapuolella. On mahdollista että kyseessä on hyvin matala maljamainen astia. Uurre- tai viiltokoristelua koristelua on nähtävissä parissa palassa, mutta uurteiden tai viiltojen pituus ja niiden muodostama kuvio ei hahmotu. Vastaavaa keramiikkaa löytyi myös alueelta 3.
2. Sik-sak -kuvioinen keramiikka. Kuvio muodostuu pystysuorista vuoroviistoon painetuista kapealla uralla tehdyistä leimoista. Sekoitteena hiekkaa/kivimurskaa, orgaanisia aineita ja palanutta luuta. Rakenne on hieman huokoinen. Keramiikka kuulune Pyheensillan vaiheeseen.
3. Kampaleimakoristeinen keramiikka. Leimat heikosti painettuja ja kapeita. Sekoitteena hiekkaa/kivimurskaa, mahd. orgaanisia aineita.
4. Kellertävää, kevyttä keramiikkaa. Tähän ryhmään kuuluvia koristelemattomia saviastian palasia löytyi vain pari kappaletta. Astian reuna on suora. Väri on ilmeisesti peräisin sekoitteena käytetystä palaneesta luusta ja keveys johtunee juuri sekoiteaineen hajoamisesta.

5. Koristelematon, erittäin huokoinen keramiikka. Reuna on suora. Sekoitteena runsaasti orgaanisia aineita.

Lisäksi löytyi runsaasti koristelemattomia hiekka/kivimurska ja orgaanissekoitteisia palasia, joiden ryhmittely on vaikeaa, mutta suurin osa kuuluneen ryhmiin 2 ja 3.

Kvartsiaineistoa leimaa edelleen esineistön vähyys. Muusta löytöaineistosta voi mainita savitiiviteen, jota löytyi koekuopasta 22 kaikkiaan 38g.

Alue 5 (ruudut 275-280/500-501, korkeus 49,98-50,40 m mpy)

1.-3. taso

Alue oli melko puhdas. Keskellä aluetta oli vaaleaa hiekka, eteläosassa ruskeaa hiekkaa. Ainoa heikko punertavan likamaan alue oli pohjoisosassa ruuduissa 279-280/501. Alueella ei ollut dokumentoitavaa.

Alueen 5 löydöt kerroksittain								
Laji	1. krs		2. krs		3. krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajiaineisto								
Hioimen katkelma			1	75			1	75
Kiviesineen katkelma					1	1	1	1
Kivilaji-iskoksia	10	59	8	29	9	58	27	146
Riipushioin			1	36			1	36
Kvartsiaineisto								
Kvartsi-iskoksia	186	579	163	503	198	613	547	1695
Kvartsisine					2	9	2	9
Kvartsiytimiä	18	510	10	171	5	83	33	764
Saviastian palat ja saviesineet								
Saviastian paloja	33	31,7	28	32	45	54	106	117,7
Saviastian pohjapala	1	12					1	12
Saviastian reuna- tai ponttipala	1	3					1	3
Saviastian reunapaloja			1	2	1	3	2	5
Saviesineen paloja?			2	4	2	3	4	7
Muu löytöaineisto								
Palanutta luuta	40	6,1	40	5,6	24	9,5	104	21,2
Palanutta savea	3	4					3	4
Yhteensä	292	1206,8	254	857,6	287	833,5	833	2895,9

Kiviesinelöydöistä mainitsemisen arvoinen on n. 10 cm pitkä riipushioin, joka on liusketta (KM 28863:1448, ks. f. 102724, s.27). Sen kaikkia sivuja on käytetty hiomiseen ja toisessa päässä on selvät sitomisurat.

Saviastian paloista on erotettavissa seuraavat ryhmät:

1. Uurrekoristeinen keramiikka. Sekoitteena hiekkaa/kivimurskaa Samaa ryhmää kuin alueen 3 ja 4 ryhmä 1.
2. Siksak-kuviainen keramiikka. Kuvioidu muodostuu pystysuorista vuoroviistoon painetuista kapeista piste- tai kampaleimoista. Sekoitteena on hiekkaa/kivimurskaa ja orgaanisia aineita. Keramiikka kuuluneen Pyheensillan vaiheeseen.

3. Koristelematon reunaltaan hieman sisäänpäin paksunnettu keramiikka. Sekoitteena hiekkaa/kivimurskaa ja hieman palanutta luuta.

Suurin osa paloista on pieniä ja koristelemattomia hiekka/kivimurska ja orgaanissekoitteisia, joiden ryhmittely on vaikeaa. Taulukossa mainittuja saviesineen paloja ei voi varmuudella tunnistaa esineiden palasiksi, kyseessä voi olla myös savitiivisteiden palasia.

Koeja (ruudut 273-284/523)

Koeja kaivettiin, että nähtäisiin kuinka laajasti alueen 4 länsipäässä havaittu likamaa-alue ulottuu alueen eteläpuolelle.

1. taso

Koko oja oli melko puhdas muutamia epämääräisiä heikkoja likamaaläikkiä lukuunottamatta.

2. taso

Ojan eteläpäässä havaittiin heikkoja likamaaläikkiä. Ojan keskivaiheilla, ruudussa 277/523 oli noenja hiilenmurujen -sekaista likamaata. Selvin likamaa-alue oli aivan ojan pohjoispäässä, jossa se yhtyi alueen 4 likamaahan.

Koejan löydöt kerroksittain								
Laji	1. krs		2. krs		3. krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajiaineisto								
Hioimen katkelma	1	20					1	20
Kiviesineen katkelma			1	5			1	5
Kivilaji-iskoksia	8	31	20	109,6	17	131	45	271,6
Kvartsiaineisto								
Kvartsi-iskoksia	183	661	155	425	185	914	523	2000
Kvartsiitti-iskoksia	3	21			1	3	4	24
Kvartsiyttimiä	10	110	6	94	9	274	25	478
Saviastian palat								
Saviastian paloja			40	46	63	55	103	101
Saviastian reunapaloja			4	13	3	23	7	36
Muu löytöaineisto								
Palanutta luuta	12	1,6	65	10,5	47	13,8	124	25,9
Palanutta savea					1	1	1	1
Purupihkaa			1	1			1	1
Yhteensä	217	844,6	292	326	326	1414,8	835	2963,5

Koejasta löytynyt keramiikka kuuluu samoihin ryhmiin kuin alueen 4 ryhmät 1 ja 2. Erikseen on syytä mainita kookas siksak-kuviainen ilmeisesti Pyheensillan tyyppin keramiikan reunapala (KM 28863:1587, ks. f. 102729, s.29). Erikoisin löytö koejasta on purupihka (KM 28863:1556), joka on toistaiseksi ainoa Rävåsenilta löydetty.

Koekuopat

Koekuoppia kaivettiin lähinnä Räväsenin pohjoislaidalle yhteensä 22 kpl, joista löytöjä tuli 18:sta. Koekuoppien sijainti selviää yleiskartasta. Koekuoppalöydöistä n. 80% tuli koekuopasta 22, joka oli kooltaan n. 1,5 x1,5 m.

Löydöt koekuopista, määrä kappaleina																			
Laji	Koekuopan numero																		
	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15	17	18	19	20	21	22	Yht.
Kivilajiaineisto																			
Hioimen katkelma											1								1
Kiviesineen katkelma																		4	4
Kivilaji-iskoksia		2	2	1		1					2							63	71
Nuolenkärjen katkelma																		1	1
Nuolenkärjen teelmä																		1	1
Nuolenkärki	1																		1
Taltoa																		2	2
Kvartsiaineisto																			
Kvartsi-iskoksia		21	46	53		34	1	4	3	55	14	5	16	7	8	71	5	1145	1488
Kvartsiitti-iskoksia				1							1							1	3
Kvartsikaavin																1			1
Kvartsiytimiä			4	6	2			1						1	2	6		34	56
Saviastian palat																			
Saviastian paloja		3		5		11				3						1		165	188
Saviastian reunapaloja				2		2												12	16
Muu löytöaineisto																			
Palanutta luuta		7	4	8						3	1		8			5	1	66	103
Savitiivistettä		1																32	33
Yhteensä	1	34	54	76	2	48	1	5	3	61	19	5	24	8	10	84	6	1526	1969

Löydöt koekuopista, määrä grammoina																			
Laji	Koekuopan numero																		
	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15	17	18	19	20	21	22	Yht.
Kivilajiaineisto																			
Hioimen katkelma											293								293
Kiviesineen katkelma																		17	17
Kivilaji-iskoksia		28	76	2		12					5							402	525
Nuolenkärjen katkelma																		3	3
Nuolenkärjen teelmä																		7	7
Nuolenkärki	2																		2
Taltoa																		5	5
Kvartsiaineisto																			
Kvartsi-iskoksia		35	96	201		105	2	18	23	203	71	34	94	23	19	203	7	3309	4443
Kvartsiitti-iskoksia				61							9							17	87
Kvartsikaavin																3			3
Kvartsiytimiä			79	53	17			38						8	151	35		637	1018
Saviastian palat																			
Saviastian paloja		6		12		8				2						4		187	219
Saviastian reunapaloja				2		1												44	47
Muu löytöaineisto																			
Palanutta luuta		2	2	3						0,1	0,2		3			3	1	28	42,3
Savitiivistettä		3																38	41
Yhteensä	2	74	253	334	17	126	2	46	23	205,1	378,2	34	97	31	170	248	8	4694	1836,3

Koekuopan 22 löydöt on mainittu jo alueen 4 esittelyn yhteydessä. Muista koekuopista kiviesineistöä ei juuri tullut, ainoa mainitsemisen arvoinen esine on koekuopasta 1 löytynyt kaunis 5,8 cm pitkä, ruodollinen ja poikkileikkaukseltaan vinoneliön muotoinen nuolenkärki, joka on valmistettu liuskees-

ta (KM 28863:1613, ks. f. 102725, s.28). Saviastian paloista kaikki ovat koristelemattomia ja niiden tarkempi tyyppittely on vaikeaa, enimmäkseen ne ovat hiekka/kivimurska ja orgaaniszekoitteisia. Reunapalat ovat hyvin pieniä ja lohkeilleita eikä reunan tai profiilin muoto käy niistä ilmi.

Seulalöydöt

Huom! Seulan nro 1 löydöt on mainittu alueen 1 esittelyn yhteydessä. Seulojen tarkat sijaintipaikat selviävät yleiskartasta. Pintamaakasoja seuloivat yleensä harrastelijat silloin kun kaivausalueilla ei ollut tilaa normaaliin kaivamiseen. Kasoja kannattaa seuloa myös jatkossa, sillä niistä tuli löytöjä varsin runsaasti.

Seulojen 2-4 löydöt (lukumäärä/paino)								
Laji	seula2		seula 3		seula 4		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajijaineisto								
Kivilaji-iskoksia	45	592	14	152			59	744
Kvartsiaineisto								
Kvartsi-iskoksia	309	1255	85	385	58	143	452	1783
Kvartsiytimiä	16	573			5	74	21	647
Saviastian palat ja saviesineet								
Saviastian paloja	118	158	77	157	700	624	895	939
Saviastian reunapaloja	9	25	2	4	12	26	23	55
Saviesineen paloja?	1	1					1	1
Muu löytöaineisto								
Palanutta luuta	445	166	22	10	37	20	504	196
Palanutta savea	3	5					3	5
Punamultakokkareita	2	1					2	1
Yhteensä	948	2776	200	708	812	887	1960	4371

Seula nro 2 sijaitsi seulasta nro 1 n. 20 m. lounaaseen. Kiviesineistöä seulasta ei tullut. Alueen 1 keramiikkatyyleistä poikkeavia saviastian paloja ei tullut esiin, vaan ne kuuluvat alueen 1 ryhmiin 2 ja 5 eli kampaleimakoristeiset ja kynsipainannekoristeiset saviastiat. Lisäksi seulasta löytyi pienen savi-kupin reunapala, jonka läpi on pistetty reikä (KM 28863:1704, ks. f. 102732, s.29) sekä muutamia koristelemattomia pienten astioiden ja kupprien reunapaloja sekä mahdollinen saviesineen pala, josta ei kuitenkaan voi erottaa mistä esineestä se on peräisin.

Seula nro 3 sijaitsi tien itäpuolella olevan pienen sorakuopan keskellä, johon oli kauhakuormaajalla työnnetty pintamaata kuopan eteläpuolelta. Kiviesineitä ei löytynyt. Koristeltuja saviastian paloja löytyi kahdesta eri astiasta:

1. Koristeena lyhyitä, syviä ja hieman soikeita kampaleimoja. Sekoitteena hiekkaa/kivimurskaa ja orgaanisia aineita, rakenne hieman huokoinen.
2. Koristeena pitkiä, pistemäisiä, heikosti painettuja kampaleimoja. Sekoitteena hiekkaa/kivimurskaa. Palat mustuneet hieman sisäpuolelta. Rakenne tiivis.

Vaikka kampaleimakoristeista keramiikkaa löytyi muiltakin alueilta, niin seulasta 3 (kuten myös seulasta 4) löytynyt ryhmä 2 poikkeaa niistä. Kampaleimat näissä paloissa ovat harvoja ja kolmipykäläisiä sekä saven rakenne tiiviimpi, sekoite on hyvin hienoa. Ryhmä 1 sensijaan muistuttaa muiltakin alueilta löytynyttä huokoista ja melko haurasta kampaleimakoristeista keramiikkaa.

Seula nro 4 sijaitsi n. 15 m seulan nro 3 kaakkoispuolella sorakuopan laidassa. Kiviesineistöä ei tästä seulasta tullut esiin. Saviastian paloja löytyi kolmea eri tyyppiä:

1. Kuten seulan 3 ryhmä 1.
2. Kuten seulan 3 ryhmä 2. Tämän ryhmän palasia löytyi tästä seulasta eniten.
3. Kynsipainannekoristeista, saviainekseltaan tiivistä keramiikkaa. Kynsipainanteet pitempiä kuin muilta alueilta löytyneessä kynsipainannekoristeisessa keramiikassa ja peräisin selvästi isommasta astiasta kuin aiemmat.

Irtolöydöt

Irtolöydöt		
Laji	kpl	paino
Kivilajaineisto		
Hioimen katkelma	1	35
Kiviesine	1	116
Kiviesineen katkelma	2	59
Kivilaji-iskoksia	12	546
Kivilajidyin	1	283
Nuolenkärjen katkelma	1	2
Kvartsiaineisto		
Kvartsi-iskoksia	29	101
Kvartsiytimiä	3	86
Saviastian palat		
Saviastian paloja	26	35
Saviastian reunapaloja	2	5
Muu löytöaineisto		
Meripihkakorun paloja	1	0,5
Palanutta luuta	2	0,2
Yhteensä	81	1268,7

Räväsénin kuorittu alueelta on helppo poimia irtolöytöjä, joita varsinkin harrastelijat ja vierailijat keräilivät. Löydöt ovat etupäässä kivilaji- ja kvartsi-iskoksia sekä jo aiemmin mainittuihin ryhmiin kuuluvia saviastian paloja. Taulukossa mainitut kiviesine- ja kaksi kiviesineen katkelmaa ovat pyöreä kivikiekko ja kivikiekon puolikas sekä taltan katkelma. Nuolenkärjen katkelma on ruodollisen, poikkileikkaukseltaan vinoneliön muotoisen, liuskeesta tehdyn kärjen katkelma, joka löytyi 5 m koekuopan 1 itäpuolelta (KM 28863:1734, ks. f. 102725, s.28). Kärki on hyväkuntoinen, se on poikki vain lyhyeltä matkalta terän päästä. Lisäksi voi mainita meripihkakorun palan, joka löytyi alueelta 1 kaivetusta maasta ja on mahdollisesti peräisin alueelta löydetystä riipuksesta.

Yhteenveto

Räväsénin asuinpaikka-alue on rannankohoamisen, kiviesineistön ja keramiikan perusteella ajoitettavissa kivikauden lopulle. Keramiikan osalta on todettava, että sen selkeä tyypitys on vaikeaa. Muutamia ryhmiä saviastioista on kyllä erotettavissa, mutta aineistoa ei ole vielä vertailtu muualta tunnettuun kivikauden lopun keramiikkaan. Kiviesineistössä tyypillistä kivikauden lopun esineistöä ovat pitkät ja kapeat nuolenkärjet ja niiden katkelmat. Räväsénin kaivauksista on tulossa arkeologian osaston projekti, joten aineistoa koskeviin tarkempiin tutkimuksiin päästään myöhemmin. Työministeriö on myöntänyt kaivauksille rahoituksen vuosiksi 1996-97.

Kuorittu alue Räväsénilla on niin iso, että sen täydelliseen tutkimiseen ei ole mahdollisuutta, vaan tutkimuksen täytyy tapahtua otoksina. Jatkossa on vielä syytä tutkia laajemmin alueita 1 ja 4 sekä etsiä koeojin tien itäpuolella olevan sorakuopan etelä- ja itäpuolelta tutkimisen arvoisia löytökeskitymiä. Räväsénin koko harjun kartoittaminen ja ainakin osittainen koekuopittaminen asuinpaikka-alueen laajuuden selvittämiseksi olisi myös tärkeää, sillä irtolöytöjä on parinsadan metrin matkalta tutkimusalueelta etelään. Myös Räväsénin lähialueilta on lukuisia kivikautisia löytöjä, ja mikäli koko alueen myöhäskivikautinen asutuskokonaisuus halutaan hahmottaa, on myös nämä kohteet rajattava ajallisesti ja alueellisesti.

Luettelo kaivauskuvista

Dialuettelo

nro selite

- 32953 Rävåsen, kuv. sorakuopan pohjoislaidalta.
- 32954 Länsiosan tutkimusaluetta, kuv. lännestä.
- 32955 Pohjoisosan tutkimusaluetta sorakuopan reunan läheisyydessä, kuv. pohjoisesta.
- 32956 Alue 1 ennen kaivamista, kuv. koillisesta.
- 32957 Alue 1 taso 0, kuv. kaakosta.
- 32958 Alue 1 taso 0, kuopanne alueen keskellä, kuv. kaakosta.
- 32959 Alue 2, taso 0, kuv. lounaasta.
- 32960 Alue 1, taso 1, ruudut 230-239/482-484, kuv. etelästä.
- 32961 Alue 1, taso 1, punertavan likamaan alue ruuduissa 230-234/482, kuv. etelästä.
- 32962 Alue 2, taso 1, kuv. lännestä.
- 32963 Alue 2, taso 1. Saviläikkä ruuduissa 193-194/519-521, kuv. lännestä.
- 32964 Alue 2, taso 1. Punertavan likamaan alue ruuduissa 194-196/522-526, kuv. lännestä.
- 32965 Alue 1, taso 2. Voimakkaan punertavan likamaan alue ruuduissa 230-233/482, kuv. etelästä.
- 32966 Alue 1, taso 2, ruudut 230-239/482-484, kuv. etelästä.
- 32967 Alue 2, taso 2, kuv. lännestä.
- 32968 Alue 1, taso 3, ruudut 230-239/482-484, kuv. etelästä.
- 32969 Alue 1, taso 3. Likamaa-alue ruuduissa 233-236/482-484, kuv. etelästä.
- 32970 Alue 1, taso 4, ruudut 230-239/482-484, kuv. etelästä.
- 32971 Alue 1, taso 4. Likamaa-alue ruuduissa 232-237/483-484, kuv. etelästä.
- 32972 Alue 1, taso 1, ruudut 230-239/485-489, kuv. etelästä.
- 32973 Alue 1, pohjois-etelä -suuntainen profiili ruudut 231-238/485, kuv. lännestä.
- 32974 Alue 1, pohjois-etelä -suuntainen profiili ruudut 232-235/485, kuv. lännestä.
- 32975 Alue 1, pohjois-etelä -suuntainen profiili ruudut 234-237/485, kuv. lännestä.
- 32976 Alue 1, taso 2, ruudut 230-239/485-489, kuv. etelästä.
- 32977 Alue 4, taso 1, ruudut 283-284/524-529, kuv. idästä.
- 32978 Alue 4, taso 1. Likamaa-alue ruuduissa 283-284/524-527, kuv. idästä.
- 32979 Alue 4, taso 2, ruudut 283-284/524-529, kuv. idästä.
- 32980 Alue 4, taso 2. Likamaa-alue ruuduissa 283-284/524-527, kuv. idästä.
- 32981 Työkuva, aluetta 2 kaivetaan.
- 32982 Työkuva, aluetta 1 kaivetaan.
- 32983 kuten ed.
- 32984 kuten ed.
- 32985 Työkuva, turpeen poistoa.
- 32986 Työkuva, aluetta 1 puhdistetaan.
- 32987 Työkuva, löytöjen puhdistusta.

Mustavalkonegatiiviluettelo (koko 24x36)

numero	selite
f. 101474	Alue 1 ennen kaivamista, kuv. koillisesta.
f. 101475	Alue 1 taso 0, kuv. kaakosta.
f. 101476	Alue 1 taso 0, kuopanne alueen keskellä, kuv. kaakosta.
f. 101477	Alue 2, taso 0, kuv. lounaasta.
f. 101478-79	Työkuvia, aluetta 1 kaivetaan.
f. 101480-81	Alue 1, taso 1, ruudut 230-239/482-484, kuv. etelästä.
f. 101482-83	Alue 1, taso 1, punertavan likamaan alue ruuduissa 230-234/482, kuv. etelästä.
f. 101484-87	Työkuvia, aluetta 2 kaivetaan.
f. 101488-89	Alue 2, taso 1, kuv. lännestä.
f. 101490	Alue 2, taso 1. Saviläikkä ruuduissa 193-194/519-521, kuv. lännestä.
f. 101491	Alue 2, taso 1. Punertavan likamaan alue ruuduissa 194-196/522-526, kuv. lännestä.
f. 101492	Alue 1, taso 2. Voimakkaan punertavan likamaan alue ruuduissa 230-233/482, kuv. etelästä.
f. 101493-96	Alue 1, taso 2, ruudut 230-239/482-484, kuv. etelästä.
f. 101497-98	Alue 2, taso 2, kuv. lännestä.
f. 101499	Alue 2, taso 2. Saviläikkä ruuduissa 193-194/519-521, kuv. lännestä.
f. 101500	Alue 2, taso 2. Punertavan likamaan alue ruuduissa 194-196/522-526, kuv. lännestä.
f. 101501-03	Työkuvia, aluetta 1 kaivetaan.
f. 101504-05	Alue 1, taso 3, ruudut 230-239/482-484, kuv. etelästä.
f. 101506	Alue 1, taso 3. Likamaa-alue ruuduissa 233-236/482-484, kuv. etelästä.
f. 101507	Alue 1, taso 4, ruudut 230-239/482-484, kuv. etelästä.
f. 101508	Alue 1, taso 4. Likamaa-alue ruuduissa 232-237/483-484, kuv. etelästä.
f. 101509	Työkuva, aluetta 1 kaivetaan.
f. 101510	Paalutettu koeoja 228-229/468-484, jota ei ehditty kaivaa, kuv. lounaasta.
f. 101511-12	Alue 1, taso 1, ruudut 230-239/485-489, kuv. etelästä.
f. 101513	Työkuva, turpeenpoistoa.
f. 101514	Alue 1, pohjois-etelä -suuntainen profiili 230-240/485, kuv. lännestä.
f. 101515-16	Alue 1, pohjois-etelä -suuntainen profiili ruudut 231-238/485, kuv. lännestä.
f. 101517	Alue 1, taso 2, ruudut 230-239/485-489, kuv. etelästä.
f. 101518	Alue 4, taso 1, ruudut 283-284/524-529, kuv. idästä.
f. 101519	Alue 4, taso 1. Likamaa-alue ruuduissa 283-284/524-527, kuv. idästä.
f. 101520	Alue 4, taso 2, ruudut 283-284/524-529, kuv. idästä.
f. 101521-22	Alue 4, taso 2. Likamaa-alue ruuduissa 283-284/524-527, kuv. idästä.
f. 101523	Rävåsen, kuv. sorakuopan pohjoislaidalta.
f. 101524	Pohjoisosan tutkimusaluetta sorakuopan reunan läheisyydessä, kuv. pohjoisesta.
f. 101525	Lånsiosan tutkimusaluetta, kuv. lännestä.
f. 101526	Uupuneet vapaaehtoiskaivajat Bertil Huhtala (vas) ja Henrik Westberg viimeisenä kaivauspäivänä.
f. 101527	Uutterat kaivajat yhteiskuvassa. Vasemmalta lukien: Jonas Lind, Jens Holmberg, Jukka Backlund, Sara Karlå, Annika Rõnnlund, Annika Bjõrne, Christian Långfors ja Ann-Sofi Långkvist.

Luettelo esinekuvista

Dialuettelo

- 33815 KM 28863:58, 356, 720, tasatalttoja.
 33816 KM 28863:235, kourutaltoa.
 33817 KM 28863:1686, hioin; KM 28863:1154, talttamainen esine.
 33818 KM 28863:308, reikäkiven teelmä.
 33819 KM 28863:1663, 1664, 1685, pieniä talttoja; KM 28863:1669, nuolenkärjen teelmä.
 33820 KM 28863:257, 1325, siimanpainoja; KM 28863:1448, riipushioin.
 33821 KM 28863:1613, ruodollinen liuskenuolenkärki; KM 28863:1276, 1662, 1734, liuskenuolenkärkien katkelmia.
 33822 KM 28863:73,1684, piinuolenkärkien katkelmia.
 33823 KM 28863:674, meripihkan kappale.
 33824 KM 28863:415,421, saviastian reunapaloja.
 33825 KM 28863:1587, saviastian reunapala.
 33826 KM 28863:1689-90, saviastian reunapaloja.
 33827 KM 28863:78, saviastian kylkipala.
 33828 KM 28863:1704, saviastian reunapala.
 33829 KM 28863:1687, savinappi.

Mustavalkonegatiivit (9x12)

- f. 102719 KM 28863:58, 356, 720, tasatalttoja.
 f. 102720 KM 28863:235, kourutaltoa.
 f. 102721 KM 28863:1686, hioin; KM 28863:1154, talttamainen esine.
 f. 102722 KM 28863:308, reikäkiven teelmä.
 f. 102723 KM 28863:1663, 1664, 1685, pieniä talttoja; KM 28863:1669, nuolenkärjen teelmä.
 f. 102724 KM 28863:257, 1325, siimanpainoja; KM 28863:1448, riipushioin.
 f. 102725 KM 28863:1613, ruodollinen liuskenuolenkärki; KM 28863:1276, 1662, 1734, liuskenuolenkärkien katkelmia.
 f. 102726 KM 28863:73,1684, piinuolenkärkien katkelmia.
 f. 102727 KM 28863:674, meripihkan kappale.
 f. 102728 KM 28863:415,421, saviastian reunapaloja.
 f. 102729 KM 28863:1587, saviastian reunapala.
 f. 102730 KM 28863:1689-90, saviastian reunapaloja.
 f. 102731 KM 28863:78, saviastian kylkipala.
 f. 102732 KM 28863:1704, saviastian reunapala.
 f. 102733 KM 28863:1687, savinappi.

F. 101474. ALUE 1. ENNEN KALVAMISTA, KUV. KOILLISOSTA.

F. 101476. ALUE 1, TASO 0, KUOPANNE ALUEEN KESKELLÄ, KUV. KAAKOSTA.

F. 101475. ALUE 1 TASO 0, KUV. KAAKOSTA.

F. 101477. ALUE 2, TASO 0, KUV. LONKASTA.

F. 101488. ALUE 2, Taso 1. KUV. LÄNNESTÄ.

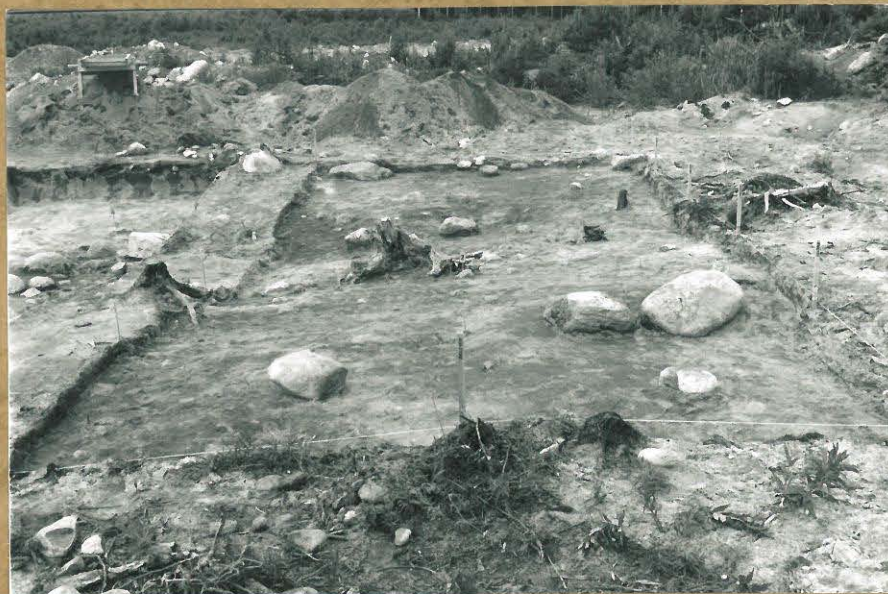
F. 101491. ALUE 2, Taso 1. ~~VALMISTETUN~~ PUNERTAVAN LIKAMAAN ALUE RUUDUISSA 194-196 / 522-526. KUV. LÄNNESTÄ.

F. 101487. ALUE 2, Taso 2, KUV. LÄNNESTÄ.

F. 101499. ALUE 2, Taso 2. SAVILÄIKKÄ RUUDUISSA 193-194 / 519-521, KUV. LÄNNESTÄ.

F. 101511. ALUE 1, TMSO 1. RUUDUT 230-239 / 485-489,
KUV. ETELÄSTÄ

F. 101517. ALUE 1, TMSO 2. RUUDUT 230-239 / 485-489,
KUV. ETELÄSTÄ.

F. 101518. ALUE 4, TASO 1, RUUDUT
283-284/524-529. KUV. IDÄSTÄ.

F. 101520. ALUE 4, TASO 2. RUUDUT
283-284/524-529. KUV. IDÄSTÄ.

F. 101521. ALUE 4, TASO 2. LIKAA-ALUE RUUDUISSA
283-284/524-527. KUV. IDÄSTÄ.

F. 101515-16. ALUE 1, POHJOIS-ETELÄ-SUUNTAINEN PROFIIILI 230-240/485, KUV. LÄNNESTÄ.

F. 101524. POHJOISOSAN TUTKIMUSALUETTA SORAKUOPAN REUNAN LÄHEISYDESSÄ, KUV. POHJOISESTA.

F. 101526. LÄNSIOSAN TUTKIMUSALUETTA, KUV. LÄNNESTÄ.

F. 101485. TYÖKUVA, ALUSTIA 2. KAIVETAAN.

F. 101479. TYÖKUVA, ALUSTIA 1 KAIVETAAN.

F. 101502. TYÖKUVA, ALUSTIA 1 KAIVETAAN.

F. 101527. UUTTERAT KAIVAJAT YHTEISKUVASSA.

F. 102719. TALTTOJA ALUEELTA 1. VASEMMALTA OIKEALLE
KM 28863: 356, 58 JA 720.

F. 102720. PIENI KOURUTALTA ALUEELTA 1.
KM 28863: 235.

F. 102727. MERIPIHKAN KAPPALE
ALUEELTA 1. KM 28863: 674.

F. 102723. VASEMMALTA LUKIEN: KM 28863:1664, 1663
 PIENIÄ TALTOJA, KOEKUOPASTA 22.
 KM 28863:1685 TALAN KATKELMA, SEULASTA 1.
 KM 28863:1669 NUOLENKÄRJEN TEELMÄ, KOEK. 22.

F. 102724. VASEMMALTA LUKIEN. KM 28863:1325
 SIIMANPAINON KATKELMA ALUEELTA 4.
 KM 28863:257, SIIMANPAINO ALUEELTA 1.
 KM 28863:1448, RUPUSHIION ALUEELTA 5.

F. 102725. VASEMMALTA LUKIEN:

- ~~KM 1113~~ KM 28863:1613, NUOLENKÄRKI
KOEKUOPASTA 1.
KM 28863:1734, NUOLENKÄRJEN KATKELMA
IRTOLÖYTÖ
KM 28863:1662, NUOLENKÄRJEN KATKELMA
KOEKUOPASTA 22.
KM 28863:1276, NUOLENKÄRJEN KATKELMA
ALUEELTA 4.

F. 102726. VASEMMALTA LUKIEN:

- KM 28863:73, PIINUOLENKÄRJEN KATKELMA,
ALUEELTA 1.
KM 28863:1684, PIINUOLENKÄRJEN KATKELMA,
SEUVASTA 1.

F. 102729. KM 28863:1587.
SAVIASTIAN REUNAPALA KOSKIJASTA.

F. 102732. KM 28863:1704. SAVIASTIAN REUNAPALA
SEULASTA 2.

F 102722. REIKÄKIVEN TSELMÄ ALUEELTA 1.
KM 28863:308.

F. 102728. KM 28863: 421 JA 415. ITÄRUOTSALAISTA
KUPPAKERAMIKKAA ALUEelta 1.

F. 102731. KM 28863: 78. ASBESTISEKOITTEISIA SAVIASTIAN
PALOJA ALUEelta 1.

F. 102730. KM 28863: 1696 JA 1689 (2KPL).
SAVIASTIAN REUNAPALOJA SEULASTA 1.

F. 102733. KM 28863: 1687. SAVINAPPI ~~ALUEelta~~
SEULASTA 1.

F. 101480. ALUE 1, TASO 1, RUUDUT 230-239/482-484, KUV. ETELÄSTÄ.

F. 101904. ALUE 1, TASO 3, RUUDUT 230-239/482-484, KUV. ETELÄSTÄ.

F. 101493. ALUE 1, TASO 2, RUUDUT 230-239/482-484, KUV. ETELÄSTÄ.

F. 101508. ALUE 1, TASO 4, RUUDUT 230-239/482-484, KUV. ETELÄSTÄ.

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÄSEN

V. Laulumaa 1995

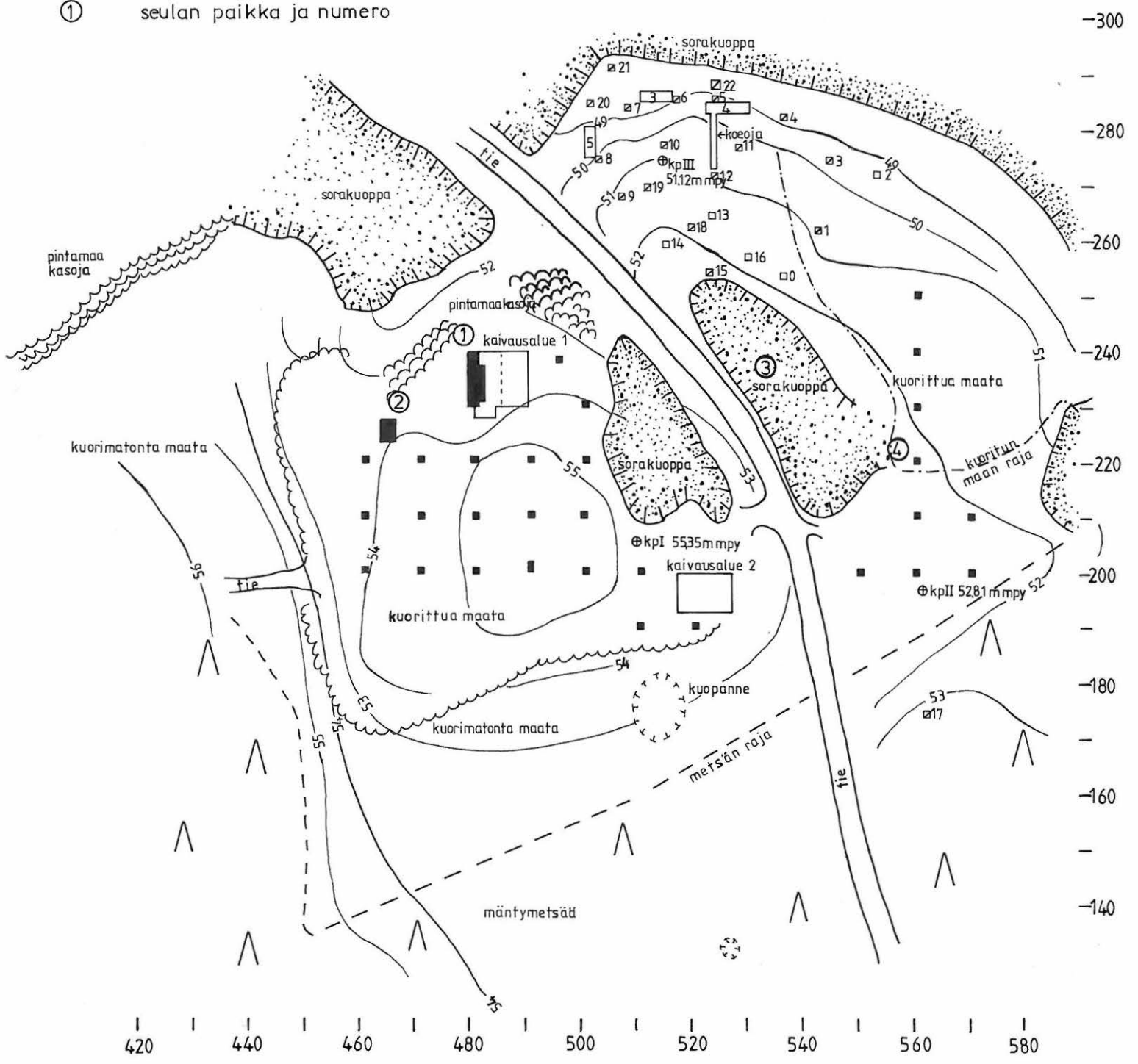
YLEISKARTTA

MK 1:1000 0 10 20 30 40m

Piirt. T. Suhonen, V. Laulumaa

- v. 1994 kaivausalueet ja koekuopat
- v. 1995 kaivausalueet ja koekuopat
- ⊠ koekuoppa josta löytöjä
- ① seulan paikka ja numero

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÄSEN

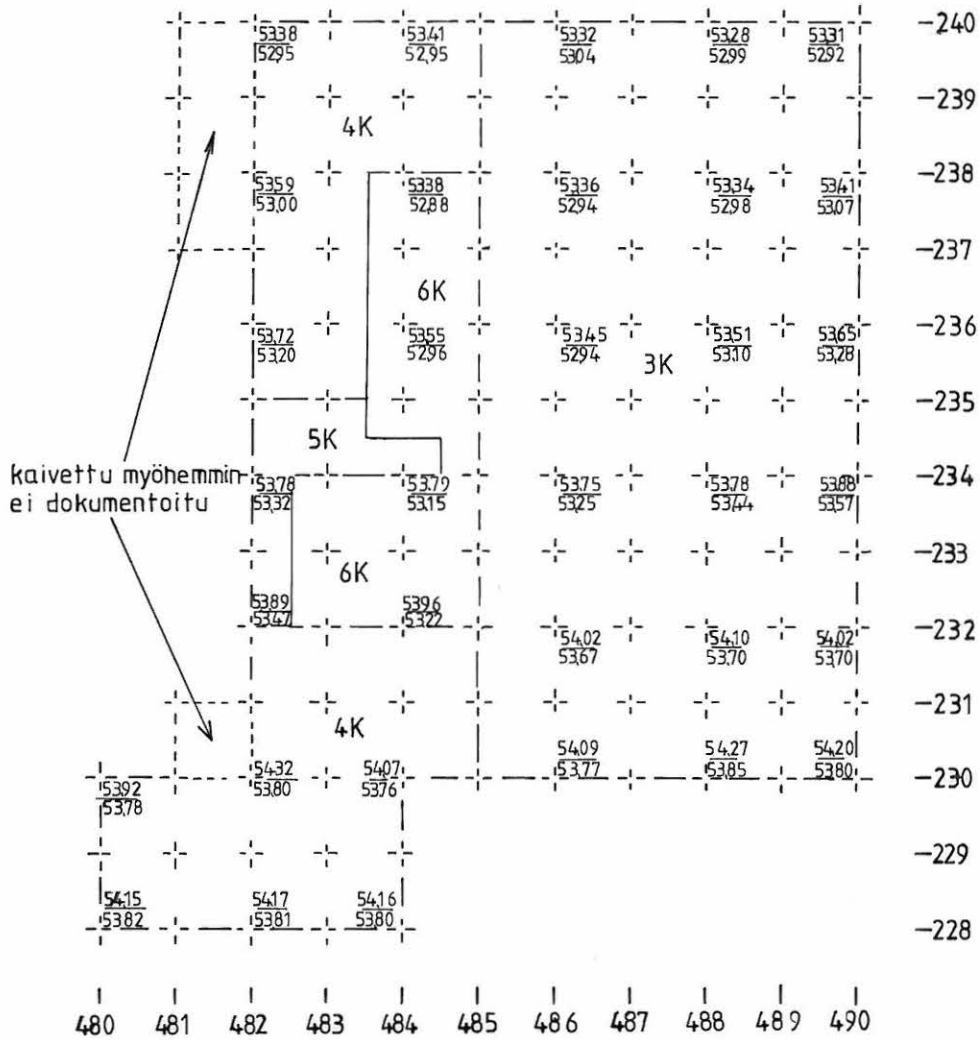
V. Laulumaa 1995

VAAITUSKARTTA

MK: 1:100 0 1 2 3 4m

ALUE 1

Piirt. T. Suhonen

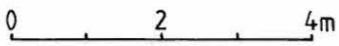

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1995

VAAITUSKARTTA

ALUE 1

MK 1:100 4m

TASO 0

Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

5334	5340	5341	5339	5332	5326	5328	5327 5330	- 240
5337	5337	5333	5339	5335	5329	5334	5334 5337	- 239
5347	5338	5337	5333	5330	5335	5333	5340 5342	- 238
5357	5351	5338	5326	5321	5334	5332	5344 5349	- 237
5365	5361	5340	5329	5323	5336	5338	5347 5361	- 236
5369	5364	5351	5341	5328	5344	5352	5360 5370	- 235
5377	5375	5372	5363	5362	5372	5376	5377 5386	- 234
5383	5383	5384	5381	5380	5387	5391	5402 5410	- 233
5389	5391	5394	5399	5396	5401	5408	5406 5401	- 232
5397	5402	5398	5402	5404	5408	5412	5408 5394	- 231
5425	5412	5407	5409	5407	5414	5418	5415 5413	- 230
482	483	484	485	486	487	488	489	490

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÄSEN

V. Laulumaa 1995

TASOKARTTA

ALUE 1

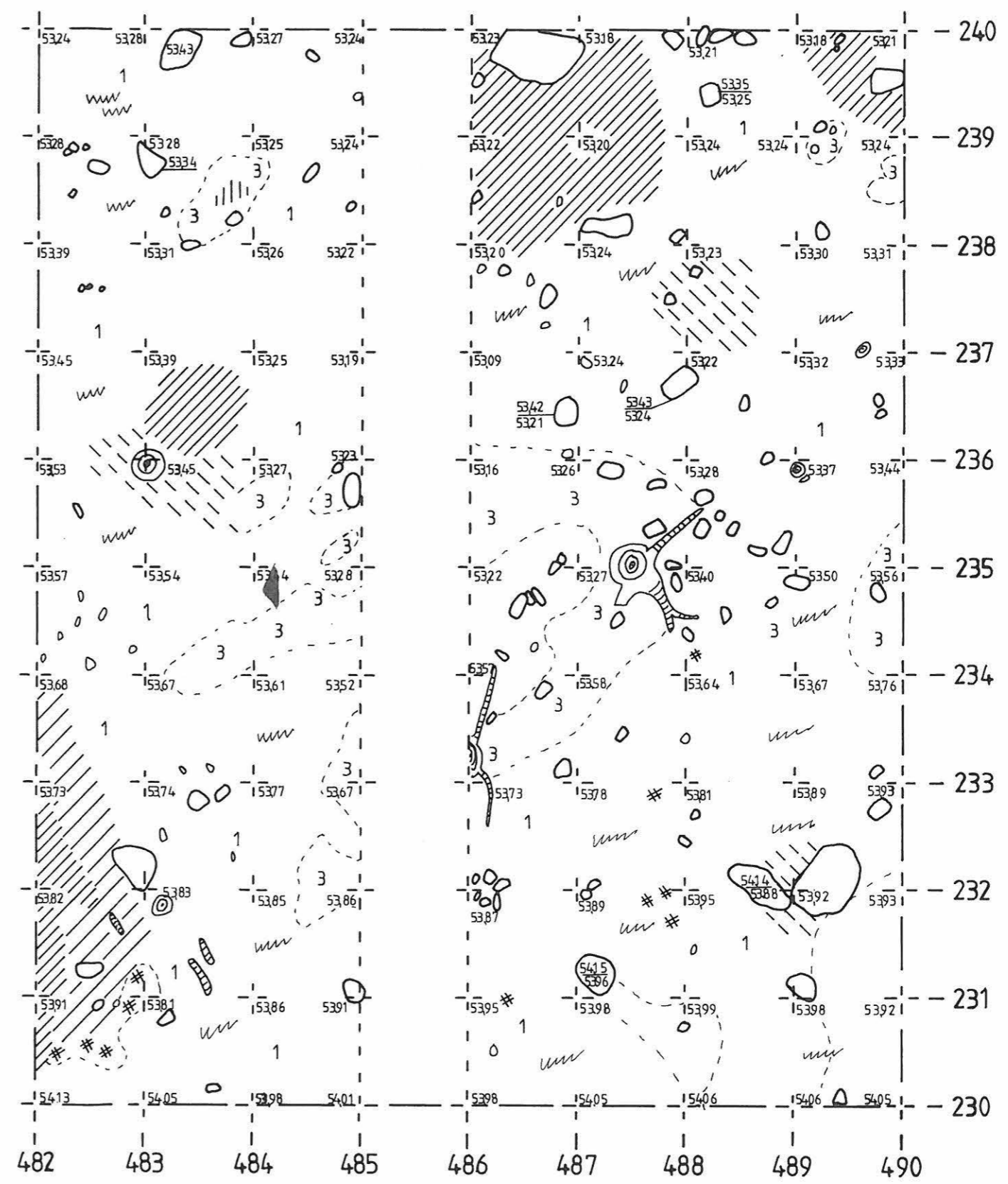
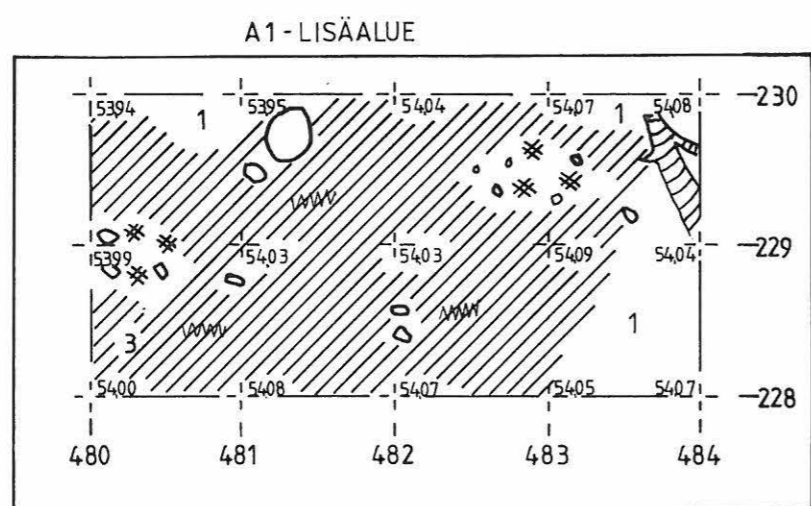
MK 1:50

TASO 1

Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

- vaalea hiekka
- ruskea hiekka
- huuhtoutunut hiekka
- ruoste
- punertava likamaa
- heikko punertava likamaa
- heikko harmaa likamaa
- hiili
- kanto / juuri
- kivi

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1995

TASOKARTTA

ALUE 1

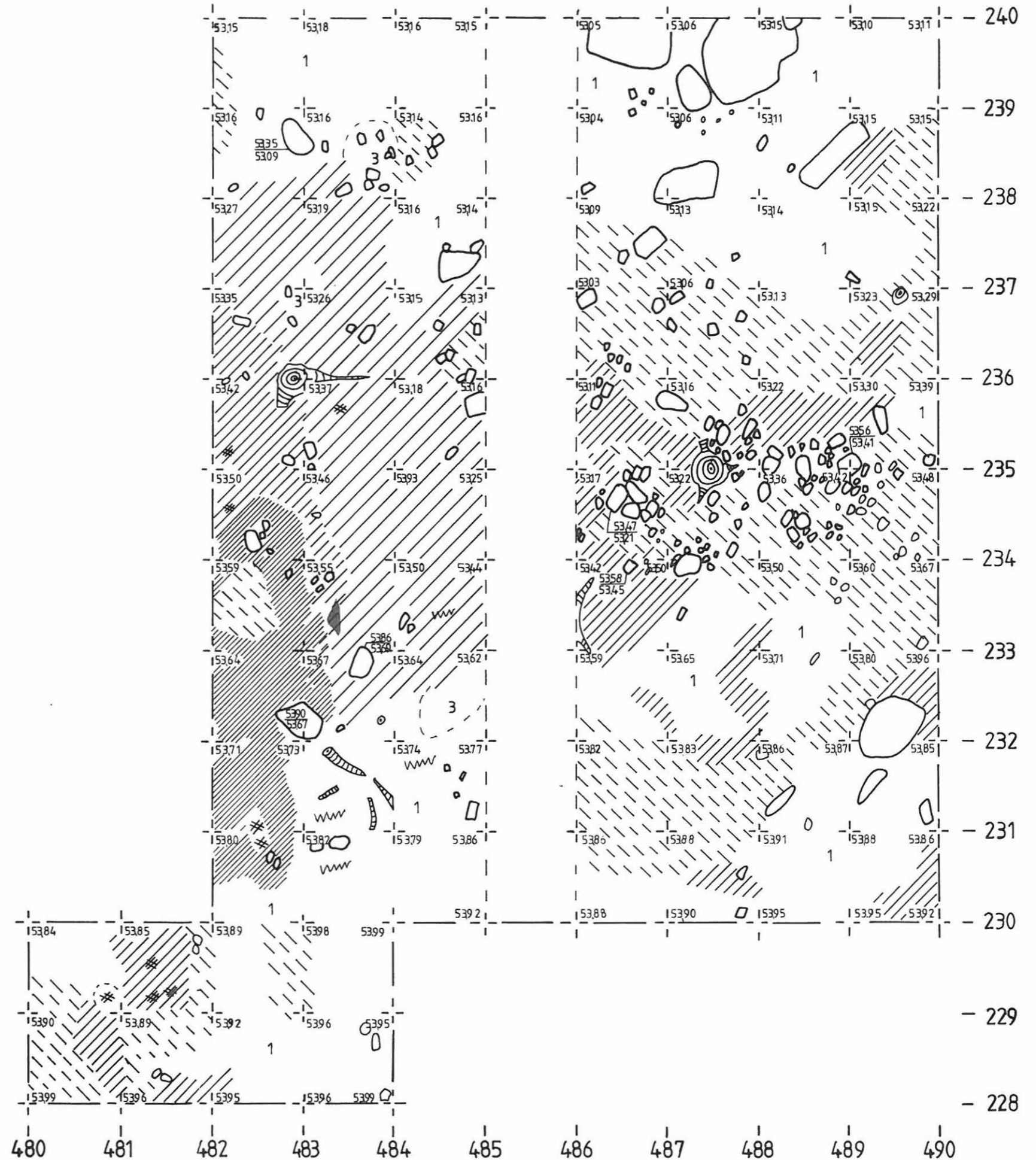
MK 1:50

TASO 2

Korkeudet mmpy

Piirt. T. Suhonen

- ruskea hiekka
- huuhtoutunut hiekka
- ruoste
- voimakas punertava likamaa
- punertava likamaa
- heikko punertava likamaa
- heikko harmaa likamaa
- hiili
- kanto/ juuri
- kivi

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1995

TASOKARTTA

ALUE 1

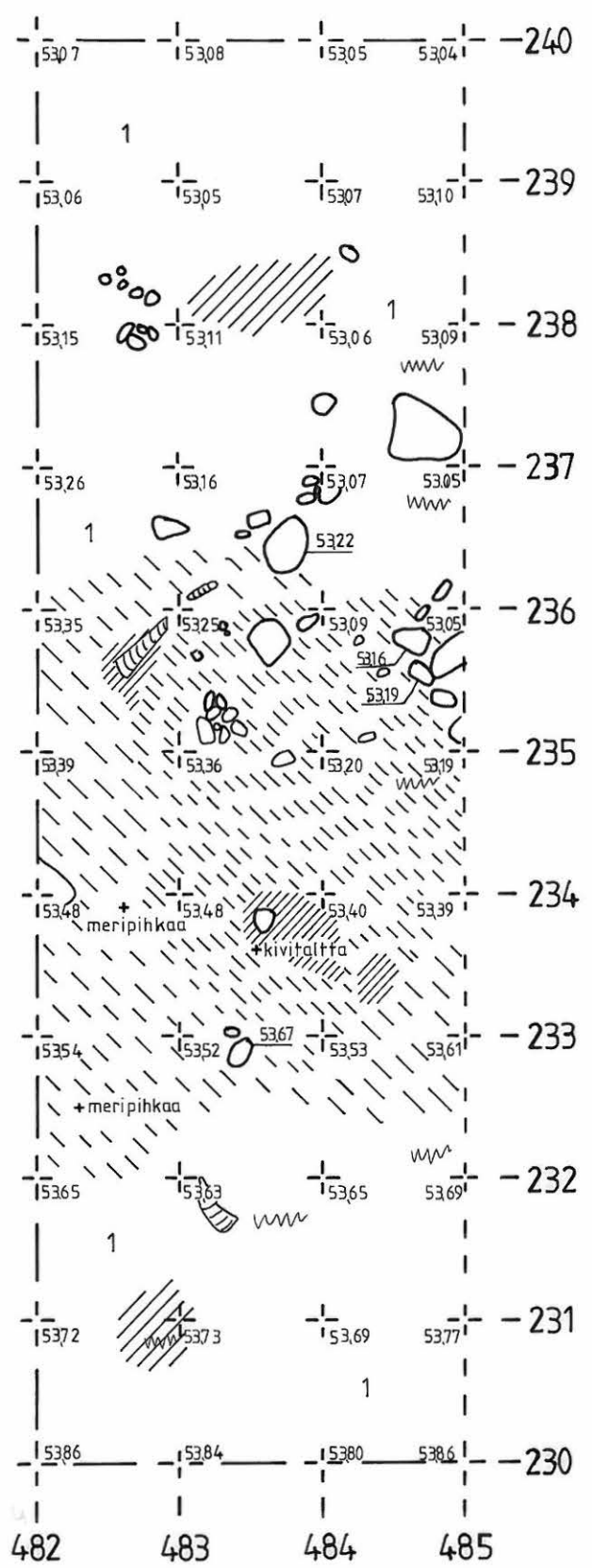
MK 1:50

TASO 3

Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

- ruskea hiekka
- ruoste
- voimakas punertava likamaa
- punertava likamaa
- harmaa likamaa
- heikko harmaa likamaa
- juuri
- kivi

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1995

TASOKARTTA

ALUE 1

MK 1:50

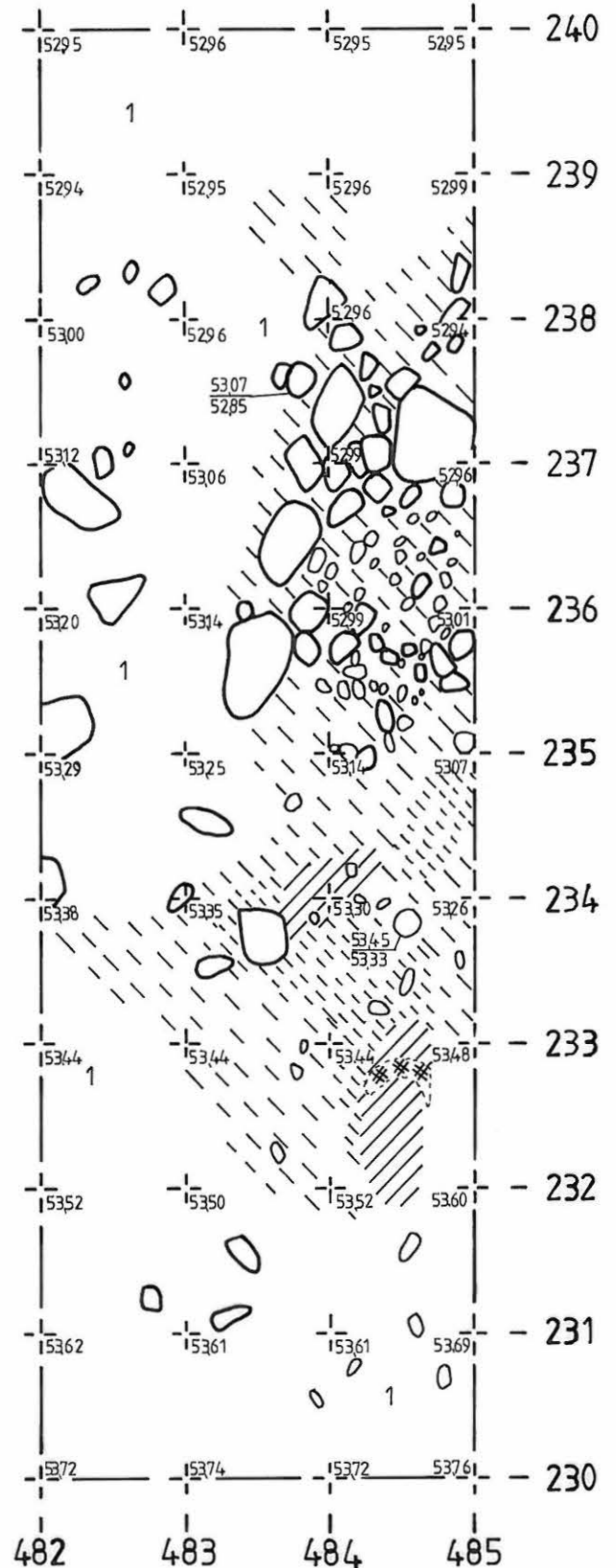
TASO 4

Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

- ruskea hiekka
- punertava likamaa
- harmaa likamaa
- heikko harmaa likamaa
- hiili
- kivi

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1995

PROFIILIKARTTA

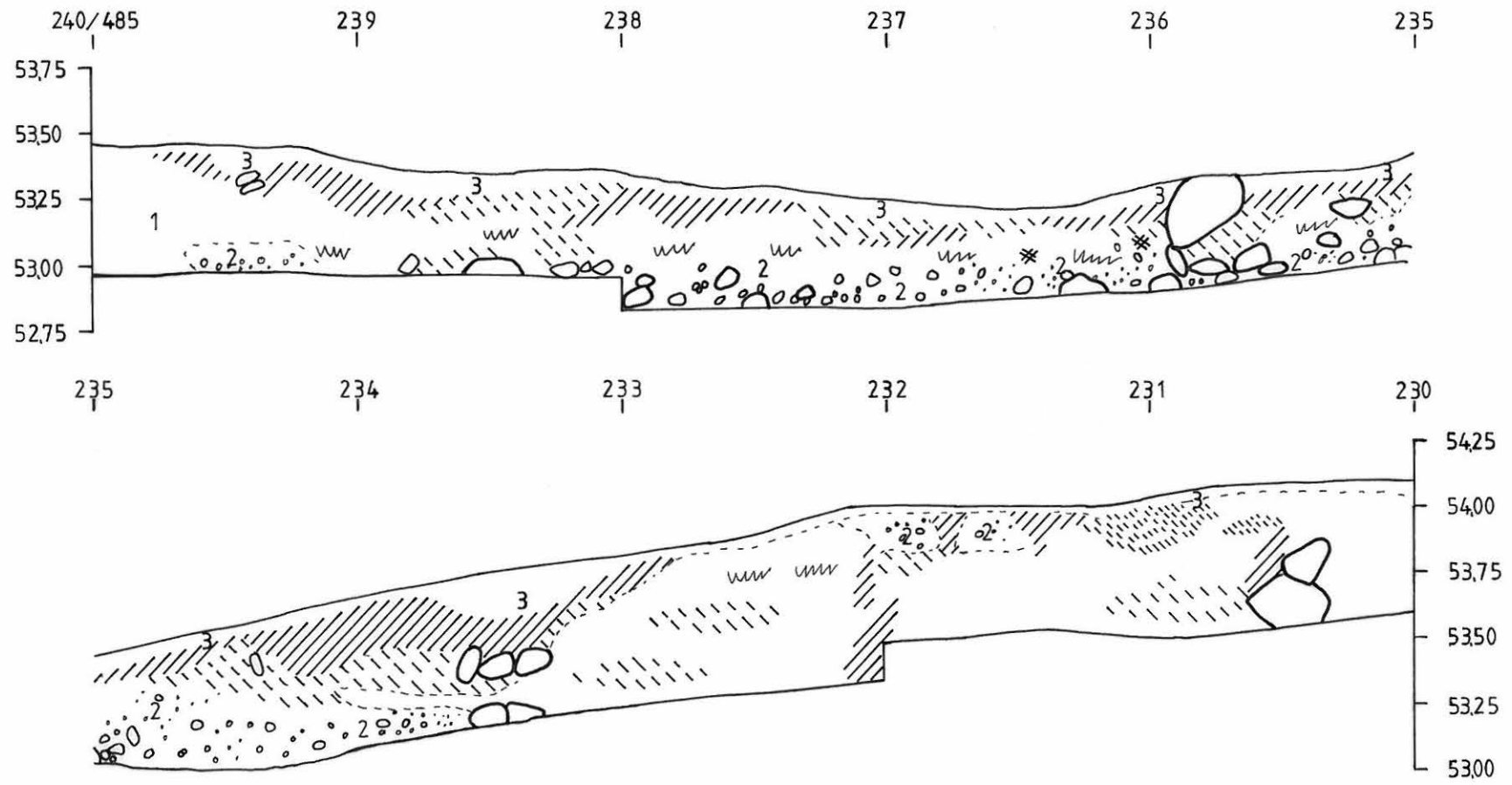
ALUE 1 profiili 230-240 / 485, pohjois-eteläsuunta, piirretty lännestä

MK 1:25

Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

	vaalea hiekka		harmaa likamamaa
	ruskea hiekka		heikko harmaa likamaa
	karkea hiekka		ruoste
	huuntoutunut hiekka		hiili
	punertava likamaa		kivi

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1995

VAAITUSKARTTA

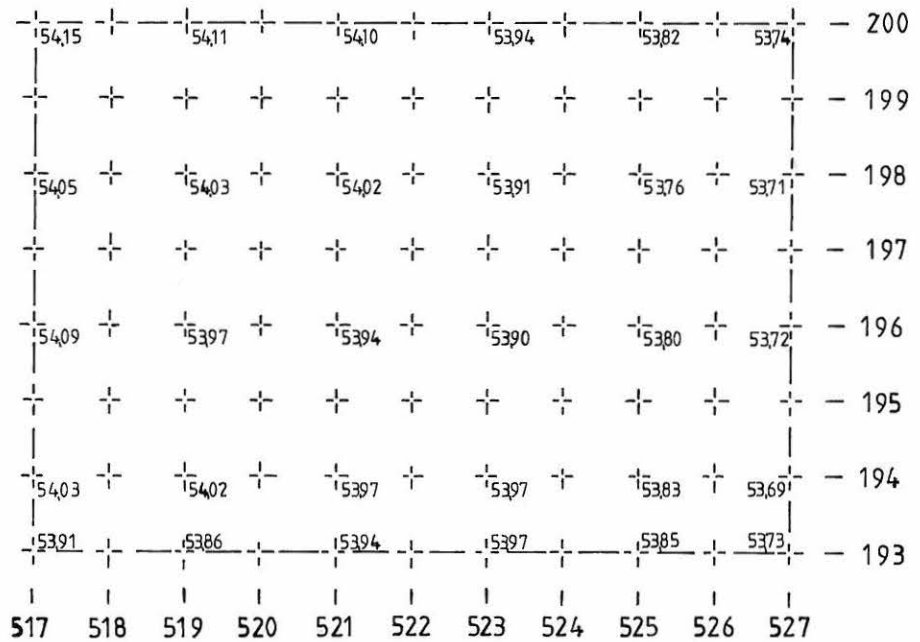
ALUE 2

MK 1:100

TASO 0

Korkeudet mmpy

Piirt. T. Suhonen

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1995

TASOKARTTA

ALUE 2

MK 1:50 0 1 2m

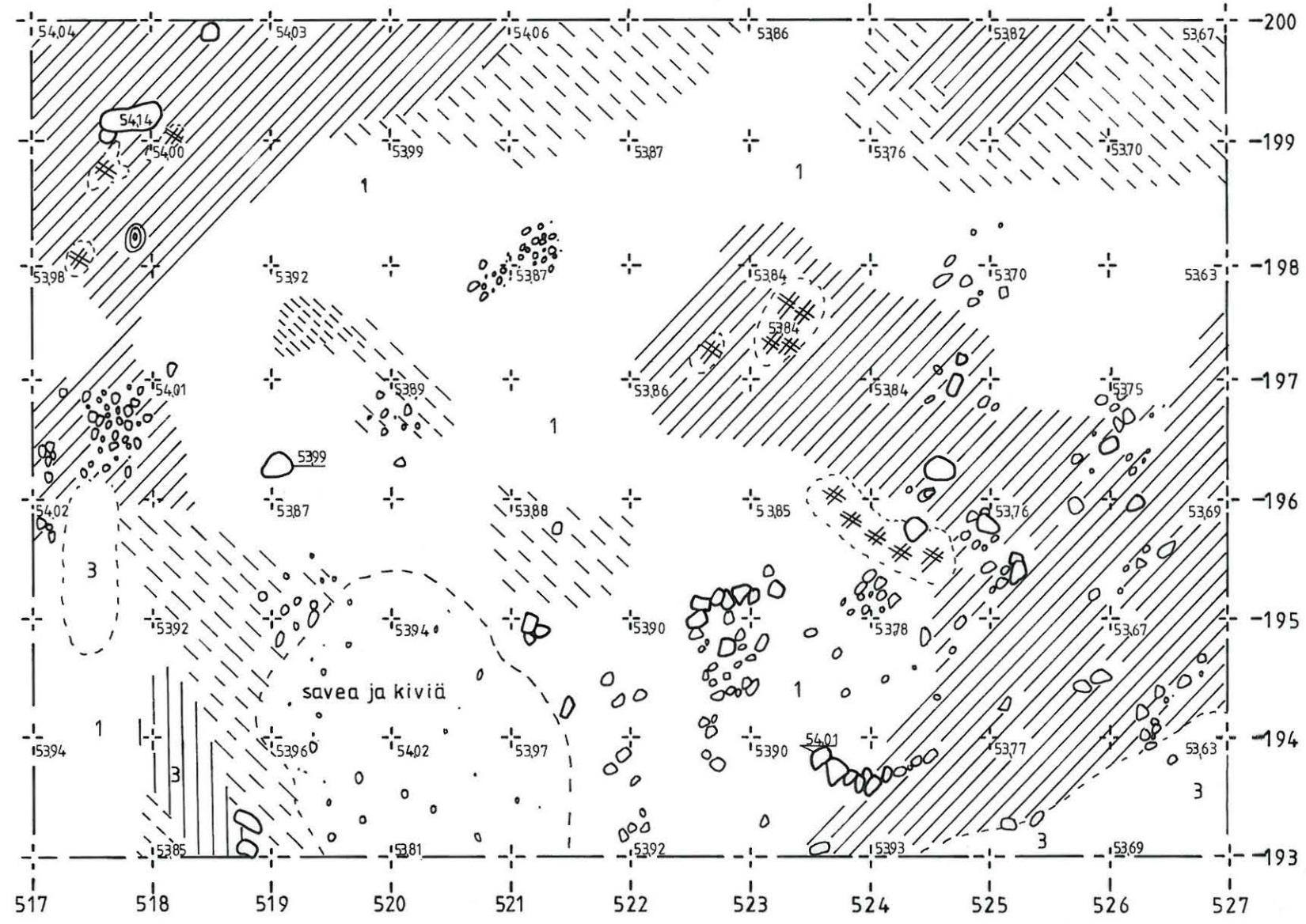
TASO 1

Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

- 1 ruskea hiekka
- 3 huuhtoutunut hiekka
- punertava likamaa
- harmaa likamaa
- heikko harmaa likamaa
- turve/multa
- hiili
- kanto
- kivi

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÄSEN

V. Laulumaa 1995

TASOKARTTA

ALUE 2

MK 1:50 0 1 2m

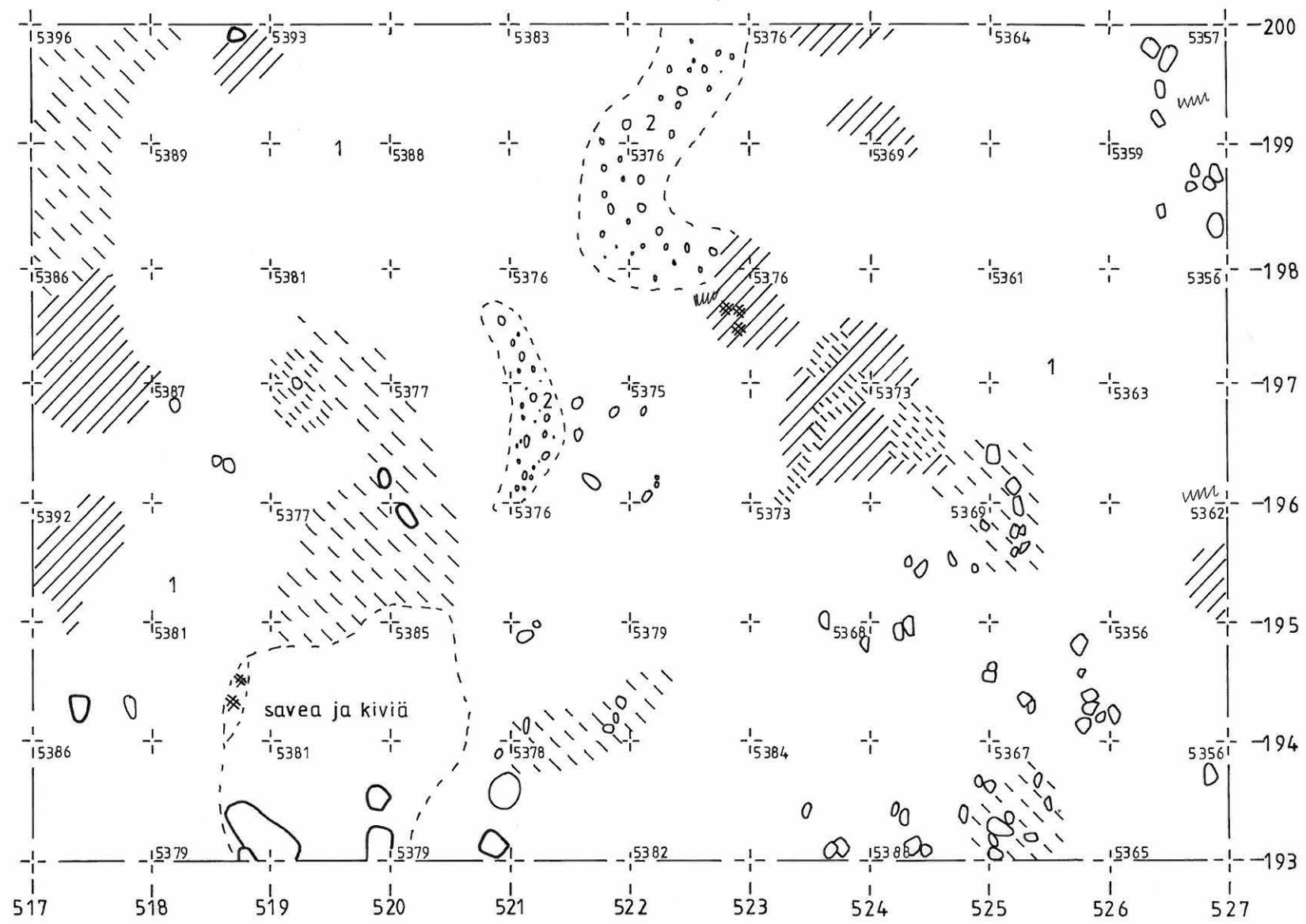
TASO 2

Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

- 1 ruskea hiekka
- 2 karkea hiekka
- punertava likamaa
- harmaa likamaa
- heikko harmaa likamaa
- hiili
- ruoste
- kivi

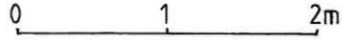
KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÄSEN

V. Laulumaa 1995

TASO -JA VAAITUSKARTTA

ALUE 4

MK 1:50

TASO 1 JA 2

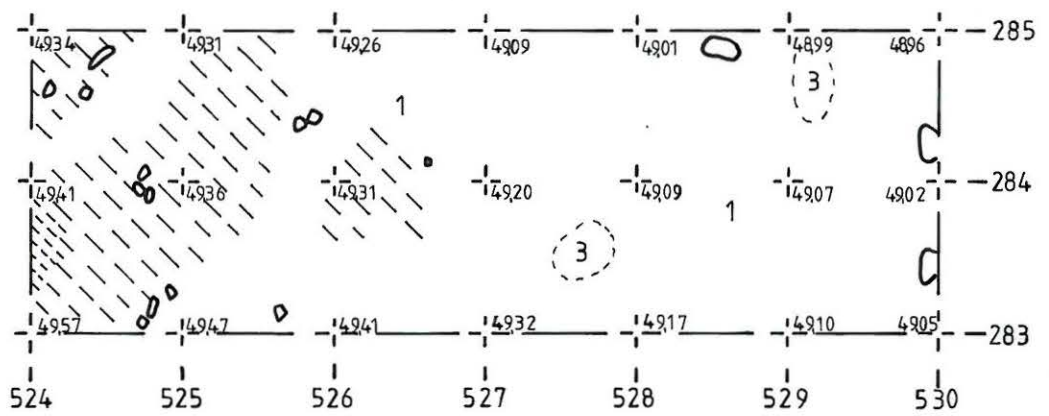
Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

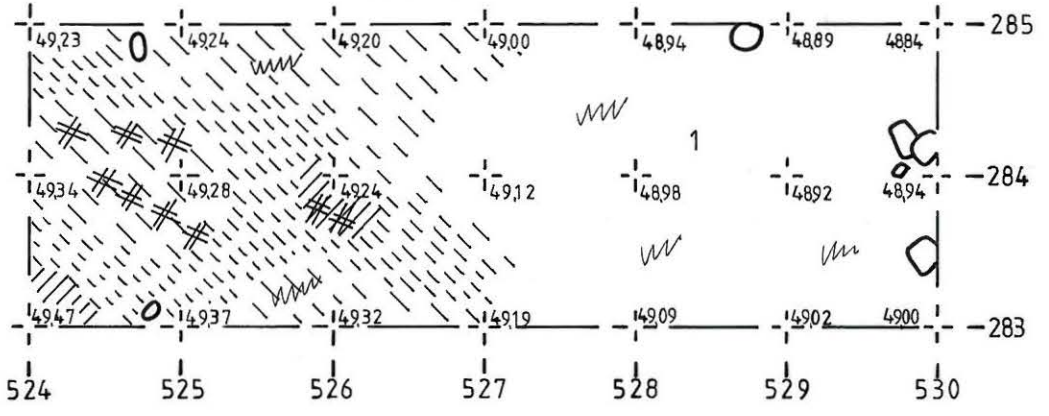
- 1 ruskea hiekka
- 3 huuhtoutunut hiekka
- punertava likamaa
- harmaa likamaa
- heikko harmaa likamaa
- niili
- www ruoste
- o kivi

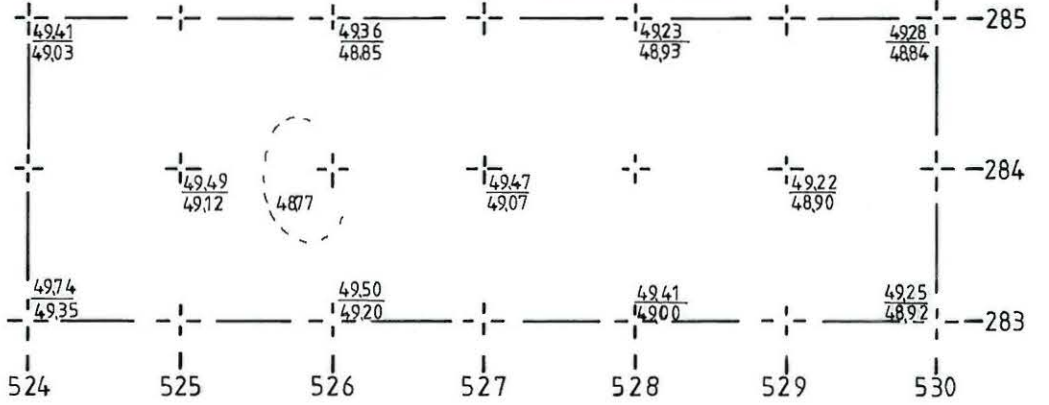
TASO 1

TASO 2

PINTA -JA POHJAVAAITUKSET

KRISTIINANKAUPUNKI, DAGSMARK, RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1995

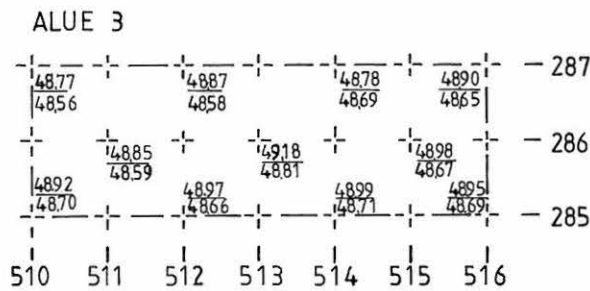
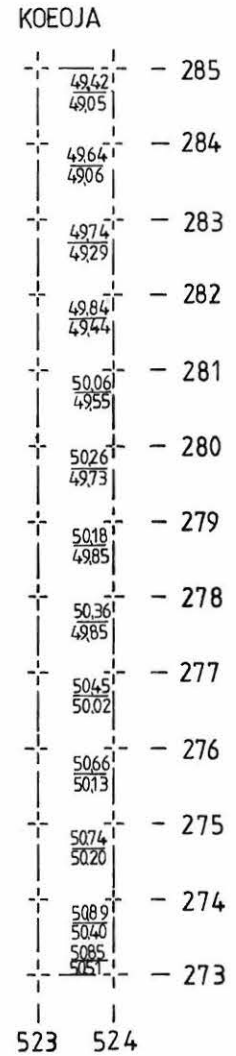
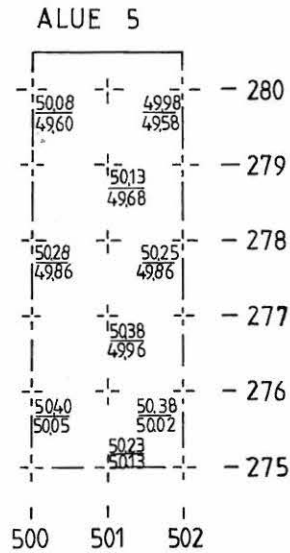
VAAITUSKARTTA

ALUE 3, 5 JA KOEOJA

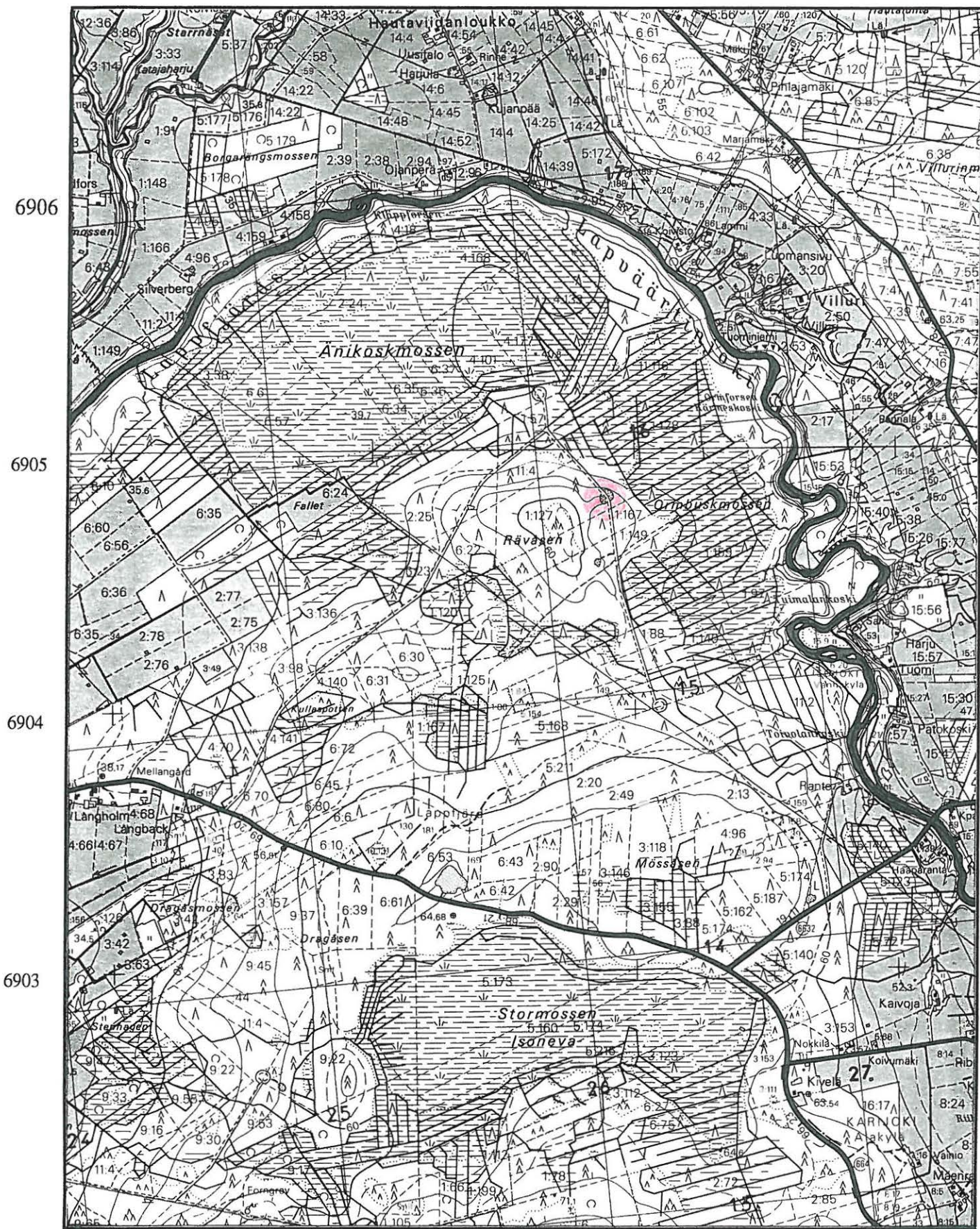
MK 1:100 0 1 2 3 4 m

Korkeudet m mpy

Piirt. T. Suhonen

Kristiinankaupunki, Dagsmark, Rävåsen, peruskarttaote. PK 1232 11 DAGSMARK, v. 1986.
Kohde ympyröity.

Kristiinankaupunki, Dagsmark, Rävåsen, tiekarttaote. GT-7, v. 1988.
Kohde merkitty nuolella.

